

ORTAÖĞRETİM
GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI EĞİTİMİ
KONTRBAS
DERS KİTABI

9

YAZARLAR

Didem YÜCEL KIRCI

Elif Sevil ESEN BİRLİK

Şebnem PAKER ODABAŞ

DEVLET KİTAPLARI
İKİNCİ BASKI

....., 2019

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 6504
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....: 856

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metni ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı

Mediha ACAR

Program Geliştirme Uzmanı

M. Hilmi AKBULUT

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Maruf BEÇENE

Rehberlik ve Gelişim Uzmanı

Musa KARABEYESER

Grafik Tasarım Uzmanı

Zeliha POYRAZ

ISBN 978-975-11-4384-6

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 18.07.2017 gün ve 10919700 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün gün ve sayılı yazısı ile ikinci defa adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

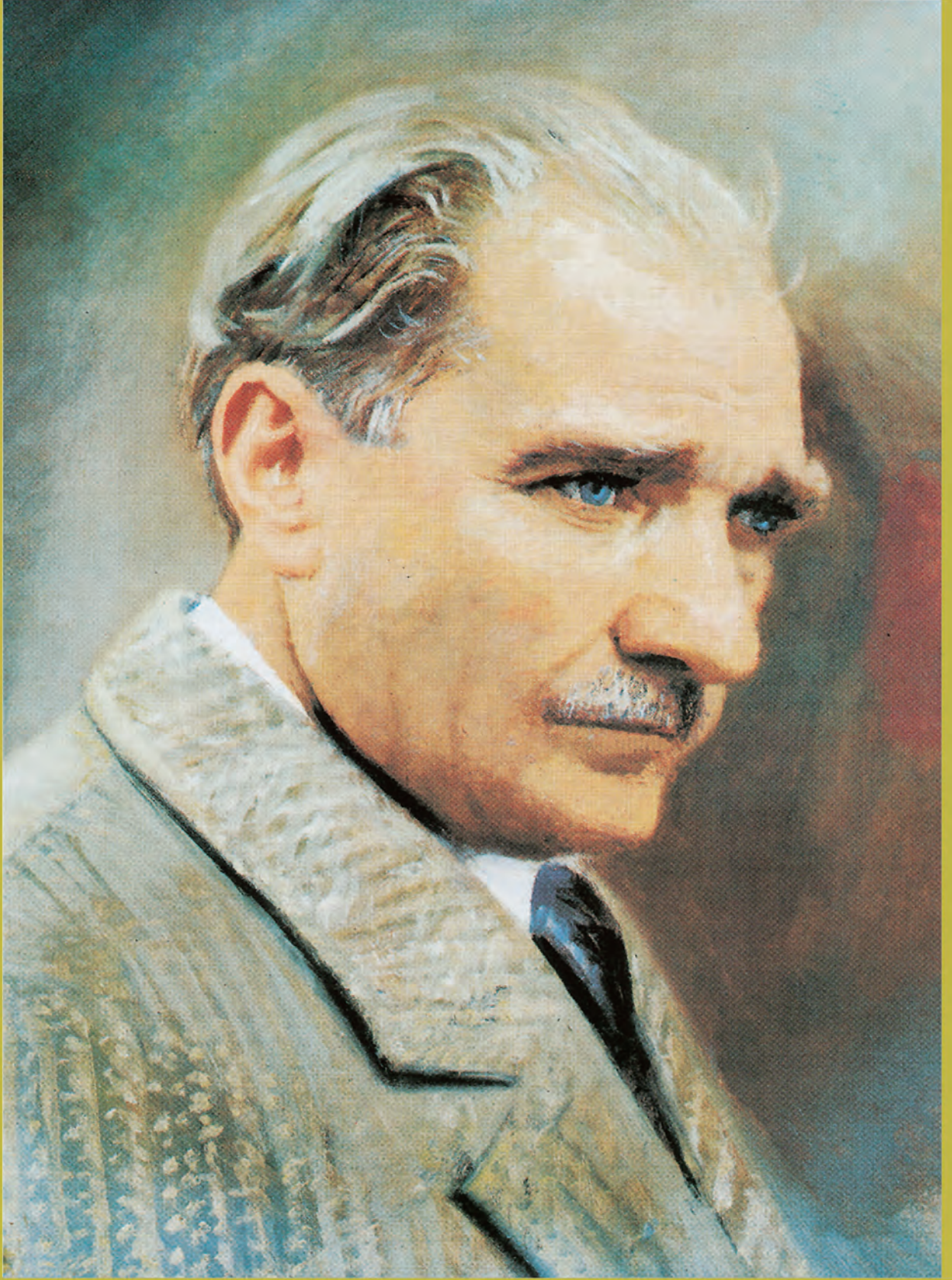
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İSTİKLÂL MARŞI (*)

Söz: Mehmet Âkif ERSOY
Müzik: Osman Zeki ÜNGÖR

Moderato

1- Kork ma sön mez bu şa fak lar da yü zen al san
2- Çat ma kur ban o la yım çeh re ni ey naz lı hi

cak Sön me den yur du mun üs tün de tü ten en son o cak O
lâl Kah ra man ır kı ma bir gül Ne bu şid det bu ce lâl Sa

be nim mil le ti min yıl dı zı dır par la ya cak O be
na ol maz dö kü len kan la rı mız son ra he lâl Hak kı

nim dir o be nim mil le ti min dir an cak
dır Hak k'a ta pan mil le ti min is tik lâl

(*) İstiklâl Marşı'nın birinci sözlerini söylerken virgül (,), ikinci sözlerini söylerken yıldız (*) işaretinin bulunduğu yerlerde soluk alınız.

KİTABIN TANITIMI

1. Duruş ve Tutuş Şekli

Bu bölüm işlenecek konu adlarını gösterir.

3. Boş Telde Yay Çalışmaları

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Aşağıdaki anahtarlardan hangisinin kontrbasa ilişkin nota yazımında kullanıldığını biliyor musunuz?

2. 2. komada öğrendiklerinizden yola çıkarak kontrbas çalarken yayın teller üzerinde olması gereken yeri gösteriniz.

1. ETKİNLİK

- Aşağıdaki görselde ok işaretleri ile gösterilen kontrbas tellerinin nota isimleri belirtilmiştir (Görsel 18).

(Görsel 18: Kontrbas telleri)

• Bu notaların fa anahtarında yazılış şekillerini yukarıdaki dikey üzerinde inceleyiniz.

18

Sınıf içinde öğrencilerin konuya yönelik etkin katılımının sağlandığı bölümdür.

ETKİNLİK

DİKKAT

Öğrencilerin, uyması gereken hatırlatmaları içerir.

- Kontrbas tutarken ayakların açık olduğu omuzlarla aynı hizada olmalı ve dik durmaya özen gösterilmelidir (Görsel 4).

(Görsel 4: Ayak açıklığı ve duruş)

DİKKAT

- Enstrümanınızı her gün elinizle alarak duruş ve tutuş kurallarını doğru uygulayıp uygulamadığınızı aynı karşısında kontrol ediniz.

OKUMA METNİ/KONTRBASI TANIMALIM

KONTRBASIN TARİHÇESİ

Yabancı kaynaklarca "bas viol, upright bass, double bass, string bass" diye de adlandırılan kontrbas, yaylı çalgılar ailesinin en büyük üyesidir. Türkte bazı kaynaklarca ismi "kontrbas" olarak yazılsa da Türk Dil Kurumunun da kabul ettiği yazılış şekli "kontrbas"tır. Çoğunlukla yaylılar bölümünün bir üyesi olarak klasik müzik senfoni orkestralarında ve yaylı topluluklarında kullanılmaktadır. Bunun dışında caz müziğine getirmiş olduğu yenilikler ve caz müziğindeki önemli yeri kontrbası cazla da anılan bir enstrüman haline getirmiştir. Caz müzisyenleri, genellikle enstrümanı "elektrik bas"tan ayırtmak amacıyla "akustik bas" olarak isimlendirmeyi tercih ederler.

Kontrbasın geçmişi XVIII yüzyıla kadar uzanmaktadır. XIX. yüzyıla kadar üç telli sonrasında diğer yaylı çalgılar gibi dört telli olarak kullanılmıştır. Kontrbas büyük boyutuna rağmen düşük bir ses çıkarır. Bunun temel nedeni çok düşük frekanslarda seslere akortlanmasıdır. Yazıldığı bas dizeginden bir oktav daha pes sesler çıkarır.

Kontrbasla çalınan pes sesler, çıkan gerçek sesin bir oktav tizinde olmak koşuluyla fa anahtarıyla yazılır. Senfoni orkestralarında teller E, A, D, G akort düzeniyle, solo olarak çalınacaklarında F diyez, B, E, A akort düzeniyle kullanılır.

Kontrbasta üç çeşit yay kullanılmaktadır. Bunlardan birisi "Alman" diğeri ise "Fransız" olarak adlandırılmaktadır. Reçine kullanımı ise keman ailesinin diğer üyelerine göre farklılık göstermektedir. Keman reçinesi daha sert kıvamdadır ve daha ince toz zerreleri olarak yay kalına tutunur. Kontrbas reçinesi, kalın sarımsı tellere tutunması amacıyla daha yumuşak ve yapışkan bir kıvamdadır.

19

Konuya veya etkinliğe yönelik okuma metinlerini belirtir.

OKUMA METNİ

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Bu bölüm yeni bilgilerin öğrenilmesi amacıyla ön bilgilerin harekete geçirilmesini, konuyu sezdirmeyi amaçlayan, eser ve çalgıların incelenmesine yönelik soru, etkinlik ve benzeri çalışmaları kapsar.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- Kontrbasta "konum" ve "derece" kavramlarını araştırınız.

DIKKAT

- Bu konu ile ilgili ayrıntılı çalışmalar 4. ünite de yapılacaktır.

1. ETKİNLİK

Yandaki şekli inceleyerek siz de "re, la, mi" tellerindeki nota isimlerini söyleyiniz.

2. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmadaki konum değiştirme çalışmasını pizzicato tekniğiyle çalınız.
- Konum değiştirirken parmak duruş şeklini bozmadan, başparmağın 2. parmak karşısındaki yerini korumaya dikkat ediniz.

1. ALIŞTIRMA

pizz.

BİLGİ NOTU

Konuya ilişkin küçük bilgilerin verildiği bölümdür.

BİLGİ NOTU

Yayı çalgılarda art arda gelen notaları çekme ve emme hareketleriyle ayıracak çalma tekniğine "detache" (detase) adı verilir.

1. ALIŞTIRMA

2. ALIŞTIRMA

3. alıştırmada her bir notada bütün yay kullanırken ikilik ve dillerlik notalarda yay luundaki değişikliğe dikkat ediniz.

3. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki boy düzeye 1 oktav si bemol majör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değiştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

2. Aşağıdaki boy düzeye 1 oktav armonik la minör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değiştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

3. 1. konum 1. derecede, re telinde 1. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) si
- B) fa
- C) mi bemol
- D) mi
- E) do

4. 1. konum 1. derecede, sol telinde 4. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) si
- B) sol diyez
- C) mi
- D) si bemol
- E) fa

Öğrencilerin, ünite ile ilgili öğrendiklerini çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, doğru yanlış ve açık uçlu sorularla değerlendirilmelerine yönelik bölümdür.

ÜNİTE DEĞERLENDİRME

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE KONTRBAS ÇALMANIN TEMELLERİ VE TEMEL DAVRANIŞLAR

1. Duruş ve Tutuş Şekli.....	14
2. Sağ Elin Konumu (Yayı Kavrama ve Kullanma).....	17
3. Boş Telde Yay Çalışmaları.....	20
4. Sol Elin Konumu.....	29
5. Sol Elde Konum Değişirme Çalışmaları.....	34
1. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	35

2. ÜNİTE TEMEL YAY TEKNİKLERİ

1. Detache Yay Tekniği.....	40
2. Legato Yay Tekniği.....	42
3. Detache ve Legato Yay Tekniklerinin Birlikte Kullanılması.....	46
4. Noktalı Notalarla Yay Çalışmaları.....	48
5. Ton Çalışmaları.....	50
2. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	52

3. ÜNİTE 1. KONUM 1. DERECEDE ÇALIŞMALAR VE MAKAMSAL DİZİLER

1. 1. Konum 1. Derecede Sol El Çalışmaları.....	56
a) La Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	58
b) Fa Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	62
c) Si Bemol Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	66
d) Mi Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	69
e) Kürdi Makamı Dizisi.....	72
3. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	73

4. ÜNİTE 1. KONUM 1 VE 2. DERECELER ARASI GEÇİŞLİ ÇALIŞMALAR VE MAKAMSAL DİZİLER

1. 1. Konum 2. Derece.....	78
a) Sol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	79
b) Nihavent Makamı Dizisi.....	82
c) La Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	83
d) Mi Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	86
e) Si Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	89
f) Si Bemol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	92
g) La Bemol Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar.....	95
4. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	99

5. ÜNİTE 1. KONUM 1. DERECEDEKİ ESER ÇALIŞMALARI

1. 1. Konum 1. Derece Eserleri.....	104
2. Piyano Eşlikli Çalma.....	111
5. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	118

6. ÜNİTE 1 VE 2. DERECELER ARASI GEÇİŞLİ ESERLER

1. 1. Konum 1. ve 2. Derece Eserler.....	122
2. Piyano Eşlikli Çalma.....	127
6. ÜNİTE DEĞERLENDİRME.....	142

1. ÜNİTE

KONTRBAS ÇALMANIN TEMELLERİ VE TEMEL DAVRANIŞLAR

1. Duruş ve Tutuş Şekli
2. Sağ Elin Konumu (Yayı Kavrama ve Kullanma)
3. Boş Telde Yay Çalışmaları
4. Sol Elin Konumu
5. Sol Elde Konum Değişirme Çalışmaları

1. Duruş ve Tutuş Şekli

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Kontrbas hakkında bildiklerinizi anlatınız.
2. Daha önce kontrbas için yazılmış eser dinlediniz mi? İzlenimlerinizi anlatınız.
3. Daha önce kontrbas çalan birini izlediniz mi?

- Kontrbası ayakta durarak doğru şekilde tutabilmek için enstrümanın sağ arka kenarının leğen kemiğinizin sol yanındaki kemik çıkıntısına dayanmasına dikkat ediniz (Görsel 1). Bu esnada vücut ağırlığını her iki ayağa eşit olarak vermek, sağ veya sol ayağa daha fazla ağırlık vermekten kaçınmak gerekir (Görsel 2).

(Görsel 1: Kontrbası tutuş)

(Görsel 2: Ayak duruşu)

- Kontrbası tutarak ayakta dururken ayak açıklığınızın omuzlarla aynı hizada olmasına ve dik durmaya özen gösteriniz (Görsel 3).

(Görsel 3: Ayak açıklığı ve duruş)

(Görsel 4: Kontrbası dengede tutma)

- Kontrbasın vücudunuzun yanında dengeli bir şekilde durmasını sağlamak için öncelikle Görsel 1 deki gibi yerleştiriniz. Ayaklarınıza eşit ağırlık vererek doğru açıklıkta tutarken vücudunuzun dik duruşunu bozmadan iki elinizi de havaya kaldırmayı deneyiniz. Kontrbasınızı bu şekilde ilk olarak 3-4 saniye kadar düşürmeden dengede tutmaya çalışınız. Kontrbasınızı dengede tutabilene kadar denemeye devam ediniz. Doğru dengeyi sağladığınızda kontrbası vücudunuzla taşıyabilme sürenizin 3-4 saniyeden daha uzun olabileceğini göreceksiniz (Görsel 4). Kontrbas çalarken sağ ve sol ellerinizle doğru davranışları geliştirebilmeniz için enstrümanınızı vücudunuzla taşıyor olmanız çok önemlidir.

DİKKAT

- Enstrümanınızı her gün elinize alarak duruş ve tutuş kurallarını doğru uygulayıp uygulamadığınızı ayna karşısında kontrol ediniz.

OKUMA METNİ/KONTRBASİ TANIYALIM

KONTRBASIN TARİHÇESİ

Yabancı kaynaklarca “Bas viol, upright bass, double bass, string bass” diye de adlandırılan kontrbas, yaylı çalgılar ailesinin en büyük üyesidir. Türkçede bazı kaynaklarca ismi “kontrabas” olarak yazılsa da Türk Dil Kurumunun da kabul ettiği yazılış şekli “kontrbas” tır. Çoğunlukla yaylılar bölümünün bir üyesi olarak klasik müzik senfoni orkestralarında ve yaylı topluluklarında kullanılmaktadır. Bunun dışında, caz müziğine getirmiş olduğu yenilikler ve caz müziğindeki önemli yeri kontrbası cazla da anılan bir enstrüman haline getirmiştir. Caz müzisyenleri, genellikle enstrümanı “elektrik bas”tan ayırt etmek amacıyla “akustik bas” olarak isimlendirmeyi tercih ederler.

Kontrbasın geçmişi XV. yüzyıla kadar uzanmaktadır. XIX. yüzyıla kadar üç telli sonrasında diğer yaylı çalgılar gibi dört telli olarak kullanılmıştır. Kontrbas büyük boyutuna rağmen düşük bir ses çıkışı verir. Bunun temel nedeni çok düşük frekanslarda seslere akortlanmasıdır. Yazıldığı bas dizeginden bir oktav daha pes tınlara sahiptir.

Kontrbasla çalınan partiler, çıkarılan gerçek sesin bir oktav tizinde olmak koşuluyla fa anahtarıyla yazılır. Senfoni orkestralarında teller E, A, D, G (mi, la, re, sol) akort düzeniyle, solo olarak çalınacağına F diyez, B, E, A (fa diyez, si, mi, la) akort düzeniyle kullanılır.

Kontrbasta iki çeşit yay kullanılmaktadır. Bunlardan biri “Alman” diğeri ise “Fransız” olarak adlandırılmaktadır. Reçine kullanımını ise keman ailesinin diğer üyelerine göre farklılık göstermektedir. Keman reçinesi daha sert kıvamdadır ve daha ince toz zerrecikleri olarak yay kıllarına tutunur. Kontrbas reçinesi, kalın sarımlı tellere tutunması amacıyla daha yumuşak ve yapışkan bir kıvamdadır.

Kontrbasın orkestradaki birinci görevi müziğe temel olmasıdır. Koyu renkli kalın tonu bu amaca uygun olduğu kadar, müziğe güç de katar. Çalgısal dokuya büyük derinlik ve zenginlik kattığı için orkestradaki yeri yaşamsaldır. Uzun ve kalın telleri “pizzicato” çalmaya elverişlidir ve titreşimleri öteki çalgılardan fazladır. Özellikle blues ve caz müziğinin yaygınlaşması ile geniş bir müzik alanına yayılmıştır. Bas gitarın gelişimine ve kullanımına zemin hazırlamıştır.

Orkestralarda kullanımının yanı sıra kontrbasın solo enstrüman olarak öne çıkmaya başlaması XVIII. yüzyılda olmuştur. Bu çalgı için XVIII. yüzyıldan itibaren solo eserler bestelenmeye başlanmıştır. Kontrbas için yazıldığı bilinen fakat bugün kayıp olan ilk konçerto Joseph Haydn’a aittir. Bugün ulaşılabilen en eski eserler Karl Ditters von Dittersdorf’a aittir.

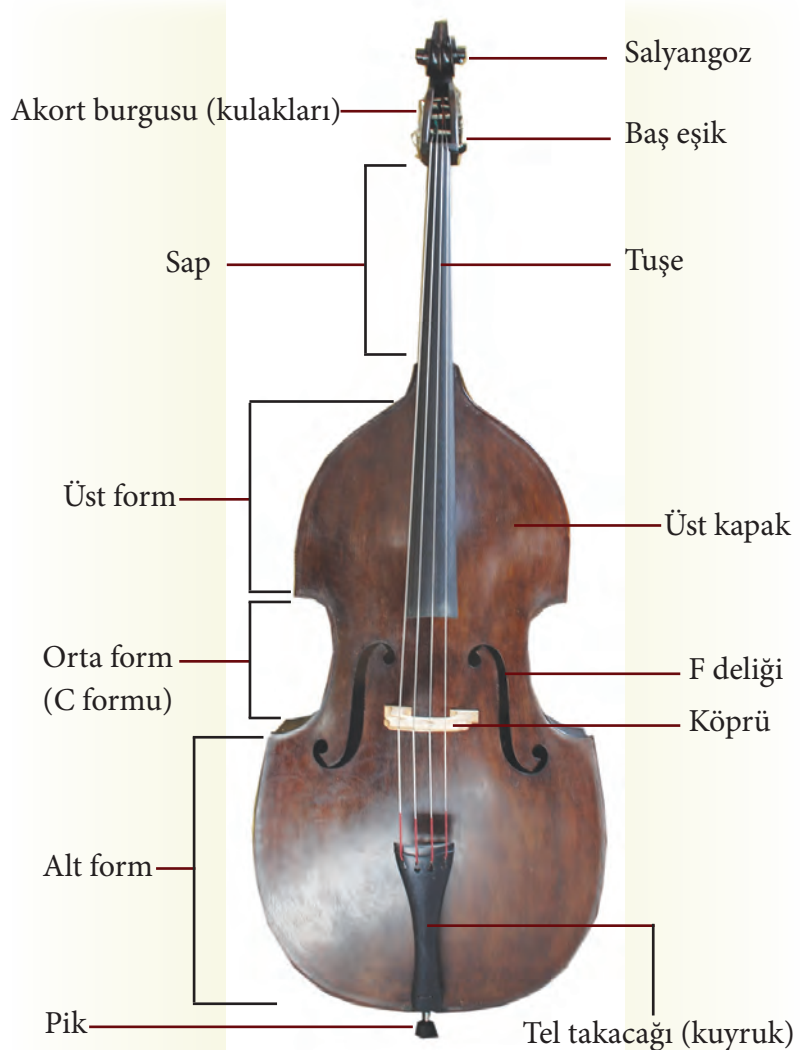
Karl Ditters Von Dittersdorf, Johann Baptist Wanhal, Franz Anton Hoffmeister, Antonio Capuzzi, Domenico Dragonetti, Giovanni Bottesini, Serge Koussevitzky en tanınmış besteci ve virtüözlerdir. Ülkemizde de yetişmiş dünyaca tanınan besteci, virtüöz kontrbas sanatçıları bulunmaktadır. Türk kontrbas sanatçısı olarak; Alper Müfettişoğlu, Forat Baltacıgil, Onur Özkaya akla gelen ilk isimlerdir.

Kontrbas çalan kişinin kendisini ifade edebileceği alanlar, solo performanslarının yanı sıra küçük veya büyük çalgı topluluklarıdır. Bir kontrbasçı, çalgısının orkestra içindeki önemini her zaman farkında olmalı ve toplulukla çalma becerisini geliştirmek üzere karşısına çıkan her türlü fırsatı değerlendirmelidir.

KONTRBASIN BÖLÜMLERİ

Kontrbasın keman ailesinin diğer üyelerinden farkı dizaynının tam olarak standartlaşmamış olmasıdır. Genel olarak kullanılan iki temel yaklaşımla, kontrbasın dış görünüşünün bir kemana ya da bir viola da gambaya benzediği iki tür tasarım vardır. Arka kapak dizaynı, kemanlarda görüldüğü gibi yuvarlatılmış, düz ya da açılı olabilir. Yandaki şekilde de görüldüğü gibi keman ailesindeki pek çok enstrümana benzer şekilde köprü, “f” deliği, boyun, kulak gibi aksamardan oluşur (Görsel 5).

Komisyon

(Görsel 5: Kontrbasın Bölümleri)

2. Sağ Elin Konumu (Yayı Kavrama Ve Kullanma)

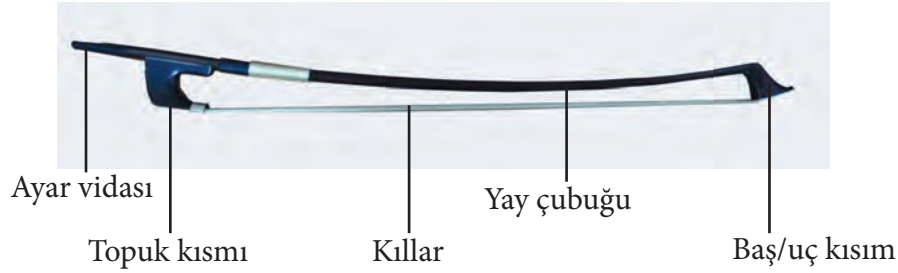
HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- Gitmiş olduğunuz bir konserde veya izlediğiniz görüntü kayıtlarında yer alan kontrbasçıların yayı tutma ve kullanma şekilleriyle ilgili izlenimleriniz nelerdir?

Kontrbas çalarken sağ elin görevi yay ile ses üretmektir. Sağ elin yay hakimiyetinin ve yay kullanma becerisinin gelişmesi kontrbastan iyi bir ton elde etmeyi sağlar. İcra edilen müziğin doğru anlatılabilmesi yani iyi bir müziksel ifadenin sağlanması, sağ el ve yayın kullanımına bağlıdır.

Kontrbasta iki çeşit yay kullanılmaktadır. Bunlardan biri “Alman” diğeri ise “Fransız” yay çeşitleridir. İki yayın görünümü ve tutuş şekilleri birbirlerinden tamamen farklıdır. Fransız yay şekli ve tutuşu daha çok keman, viyola ve viyolonsel çalmada kullanılan yay şekli ve tutuşuna benzer.

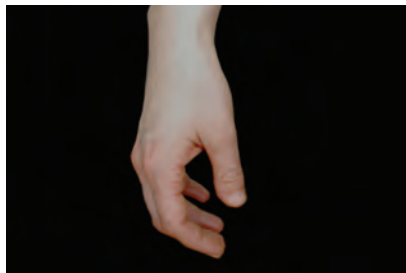
Bu kitapta Alman yay tutuş teknikleri üzerinde durulacaktır. Aşağıda bir Alman yayının bölümleri gösterilmektedir (Görsel 6).

(Görsel 6: Yayın bölümleri)

Aşağıda Alman yay tutuş tekniği, görseller ve açıklamalar yardımıyla anlatılmaktadır. Bu görselleri ve verilen yönergeleri dikkatle okuyup inceleyerek yayınızı doğru şekilde tutma çalışmaları yapınız.

- Sağ elinizi görsellerdeki gibi doğal duruş haline getiriniz (Görsel 7 ve Görsel 8).

(Görsel 7: Sağ elin duruşu)

(Görsel 8: Sağ elin duruşu)

- Eliniz doğal duruşundayken yayın topuğunu, başparmağınızın karşısında işaret ve orta parmaklarınız bulunacak şekilde kavrayınız (Görsel 9 ve Görsel 10).

(Görsel 9: Yayı sağ ele yerleştirme)

(Görsel 10: Yayı sağ ele yerleştirme)

(Görsel 11: Yay tutuş şekli)

- Başparmak yuvarlak bir şekilde yay çubuğunu kavrar-ken işaret ve orta parmaklar da yan yana ve yuvarlak bir şekilde durur. Parmaklar içeri doğru bükülmemelidir. Serçe parmak yayın topuğunu alt kısmından kavrar-ken yüzük parmak da doğal şeklinde hiçbir yere tutunmadan durmalıdır (Görsel 11).

1. ETKİNLİK

- Aşağıda yer alan görsellerde doğru yay tutuşunun yanı sıra sıklıkla yapılan yanlış yay tutuş şekilleri yer almaktadır (Görsel 12, 13, 14, 15). Siz de yay tutuş şeklinizi kontrol ederek yanlış tutuşlardan kaçınıp doğru şekli oturtmaya çalışınız

(Görsel 12: Doğru yay tutuşu)

(Görsel 13: Yanlış yay tutuşu)

(Görsel 14: Yanlış yay tutuşu)

(Görsel 15: Yanlış yay tutuşu)

DİKKAT

- Her gün belirli aralıklarla usulüne uygun yay tutma çalışması yapınız.

2. ETKİNLİK

- Yayınızın teller üzerinde olması gereken yeri tuşenin bittiği çizgiyle köprünün ortasıdır (Görsel 16).

Aşağıdaki görseli inceleyerek siz de yayınızı kontrbasın telleri üzerinde olması gereken yerde konumlandırınız.

(Görsel 16: Yayın teller üzerindeki yeri)

3. ETKİNLİK

- Yayı doğru bir şekilde tutarak, tellerin üzerinde olması gereken yere yerleştirdikten sonra başından sonuna kadar yavaşça ve yere paralel olarak çekip itmeye çalışınız. Çekme ve itme esnasında yayın teller üzerinde olması gereken yerden daha yukarıya (tuşeye doğru) çıkmasına dikkat ediniz.
- Yayı çekip iterken sağ kol tamamen serbest bırakılarak dirsekten değil omuzdan bir sarkaç gibi hareket etmeli ve kolda, omuzda, elde veya bilekte herhangi bir zorlanma hissedilmemelidir (Görsel 17, Görsel 18). Aşağıdaki görsellerde yay kullanırken sağ kol ve omzun doğru şekli gösterilmiştir.

(Görsel 17: Yay kullanırken kol şekli)

(Görsel 18: Yay kullanırken kol şekli)

3. Boş Telde Yay Çalışmaları

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Kontrbasa ilişkin nota yazımında en sık hangi anahtarı kullanacağınızı biliyor musunuz?
2. 2. konuda öğrendiklerinizden yola çıkarak kontrbas çalarken yayın teller üzerinde olması gereken yeri gösteriniz.

BİLGİ NOTU

- Kontrbas notası, dördüncü çizgi fa anahtarı ile yazılır. Duyuluşu, çaldığı notanın bir oktav aşağısındandır. Kontrbas partilerinde, ileri seviyelerde çalınacak tiz notalar için dördüncü çizgi do anahtarı veya sol anahtarı da kullanılır. Kontrbasın telleri kalından başlayarak mi, la, re ve sol olarak dörtlü aralıklarda akort edilir.

1. ETKİNLİK

- Aşağıdaki görselde ok işaretleri ile gösterilen kontrbas tellerinin nota isimleri belirtilmiştir (Görsel 19).

- Bu notaların fa anahtarında yazılış şekillerini yukarıdaki di- zek üzerinde inceleyiniz.

(Görsel 19: Kontrbas telleri)

BİLGİ NOTU

- Yaylı çalgılarda art arda gelen notaları, çekme ve itme hareketleriyle ayırarak çalma tekniğine "detache" (detaşe) adı verilir. Bu teknikte her bir nota için ayrı bir yay(çekme-itme) alınır. Yay yere paralel bir şekilde düz çekilir ve itilir. Çekme ve itme süresince yaya uygulanan basınç değişmez. Notalar arasında boşluk yoktur ve itme başlayıncaya kadar çekme, çekme başlayıncaya kadar da itme hareketi devam etmelidir.

2. ALIŞTIRMA

♩ = 50

b.y.

- 3. alıştırmada her bir notada bütün yay kullanırken ikilik ve dörtlük notalarda yay hızındaki değişikliğe dikkat ediniz.

3. ALIŞTIRMA

♩ = 50

b.y. b.y.

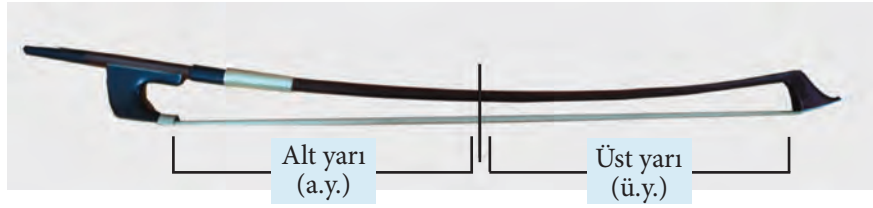
DİKKAT

- Boş telde yay çekme ve itme çalışmalarını, ayna karşısında uygulayınız. Yay tutuşunuzu, yayınızın tellerin üstündeki yerini ve yere paralel olup olmadığını kontrol ediniz.

3. ETKİNLİK

- Aşağıdaki görselde yay iki eşit kısma ayrılmıştır (Görsel 22). Bu iki ayrı kısma verilen isimleri inceleyiniz.

(Görsel 22: Yayın kısımları)

- 4 ve 5. alıştırmalarda ikilik notalarda bütün yayı, sekizlik notalarda ise yayın sırasıyla üst yarısını (ü.y.) ve alt yarısını (a.y.) kullanınız.
- Yayın üst yarısını kullanmanız gerektiğinde yayın ucundan ortasına kadar olan kısımda kalarak çalmaya özen gösteriniz.
- Yayın alt yarısını kullanmanız gerektiğinde ise yayın topuktan ortasına kadar olan kısımda kalarak çalmaya özen gösteriniz.

4. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 50$

b.y. ü.y..... b.y. a.y..... b.y. ü.y.....

b.y. a.y..... b.y. ü.y..... b.y. a.y.....

b.y. ü.y..... b.y. a.y..... b.y. ü.y.....

b.y. a.y..... b.y. ü.y..... b.y. a.y.....

5. ALIŖTIRMA

$\text{♩} = 50$

a.y.... b.y. ü.y.... b.y. a.y.... b.y. ü.y.... b.y. a.y.... b.y. ü.y.... b.y. a.y.... b.y.

ü.y.... b.y. a.y.... b.y. ü.y.... b.y. a.y.... b.y. ü.y.... b.y. a.y.... b.y. ü.y.... b.y.

4. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırılarda (6-10) yayınızla tel değıştirirken yayın yere paralel konumunu ve teller üzerindeki yerini değıştirmemeye dikkat ediniz. Alıştırılmaları istenen metronom hızında ve her bir notada bütün yay kullanarak çalınız.

6. ALIŖTIRMA

$\text{♩} = 50$

DİKKAT

- Çalışma esnasında yorulan kolunuzu dinlendirmeyi ihmal etmeyiniz.

7. ALIŞTIRMA

8. ALIŞTIRMA

9. ALIŞTIRMA

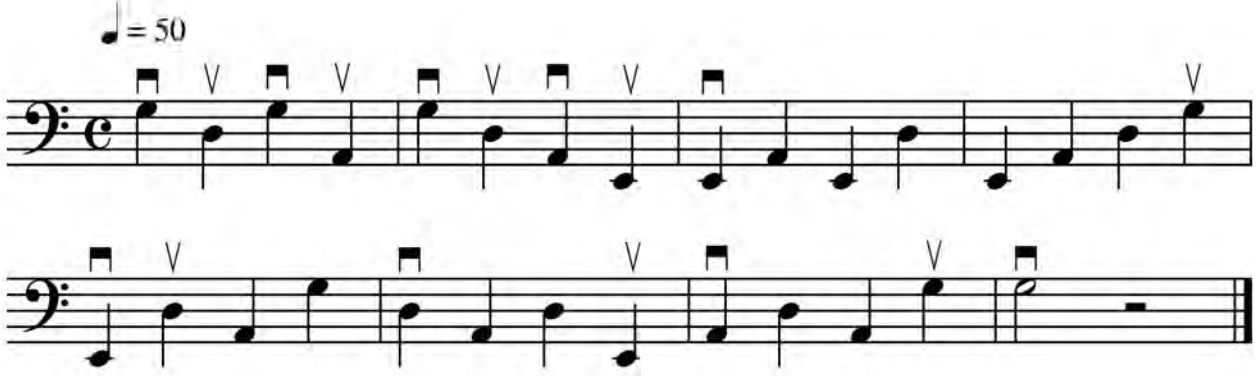

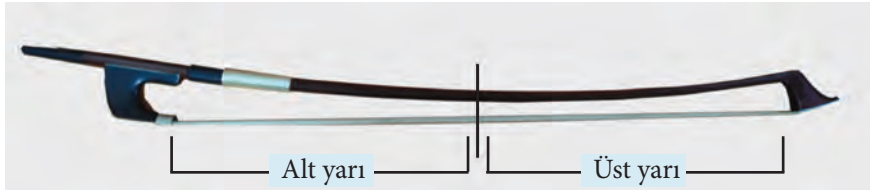
DİKKAT

- Tel değiştirirken el ve kol pozisyonunuzu bozmayınız.

10. ALIŞTIRMA

5. ETKİNLİK

(Görsel 23: Yayın kısımları)

- Aşağıda verilen alıştırmaları çalarken siz de yayınızı gözünüzle iki eşit parçaya ayırarak dörtlük notalarda yayın sırasıyla alt yarısını (a.y.) ve üst yarısını (ü.y.) kullanınız.
- Yayın üst ve alt yarılarını görseldeki gibi eşit şekilde kullanmaya özen gösteriniz (Görsel 23).

11. ALIŞTIRMA

12. ALIŖTIRMA

$\text{♩} = 50$

a.y. ü.y. ü.y. a.y.

ü.y. a.y. a.y. ü.y.

ü.y. a.y. a.y. ü.y. ü.y. a.y.

BİLGİ NOTU

- Yukarıdan veya aşağıdan birleŖtirme bağıyla bağlanmış notalar, aynı yay üzerinde kesintisiz olarak ve tını değişikliği olmadan çalınır. Bu yay tekniğine “legato” ismi verilmektedir. Belli olmaksızın yapılan yay ve tel değişimi legato çalmanın temel koşuludur. Tel deęiŖtirilirken yay köŖeli hareketler yapmaz. Yayın yuvarlak hareketi, eŖiğin eğimine uygun olmalıdır. Aynı tonda çalarken, çıkan seslerin aynı özellikte olmaları, değerlere uygun yay bölümlenmesi önemlidir. Sesler büyültölüp küçültölürken , yay bölümlenmeleri buna uygun olarak yapılır.

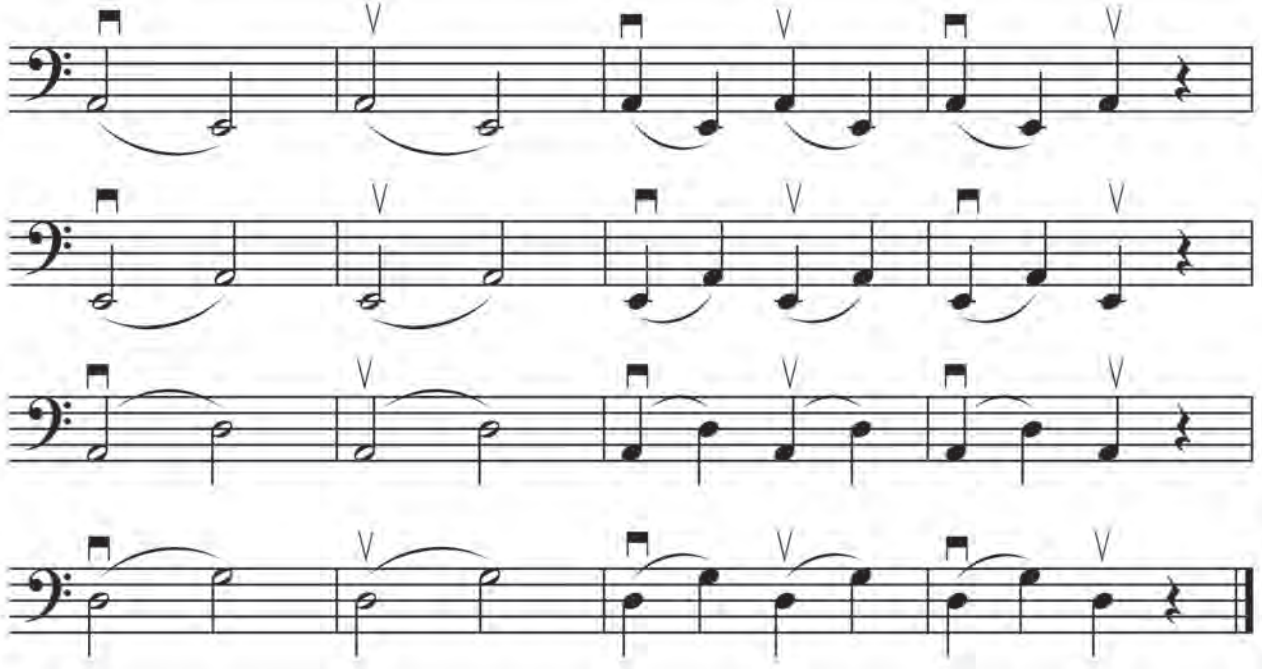
6. ETKİNLİK

- 27 ve 28. sayfalarda yer alan alıŖtırmalarda(13., 14., 15., 16. ve 17. alıŖtırmalar) legato tekniğini uygularken;
- Her itme ve çekme hareketinde yayın tümünü kullanınız.
- Yayın üst ve alt yarısını eŖit Ŗekilde kullanmaya özen gösteriniz.
- Verilen metronom hızına dikkat ediniz.
- 13. alıŖtırmada, ikilik ve dörtlük notaları çalarken yay hızındaki değişikliğe dikkat ediniz.

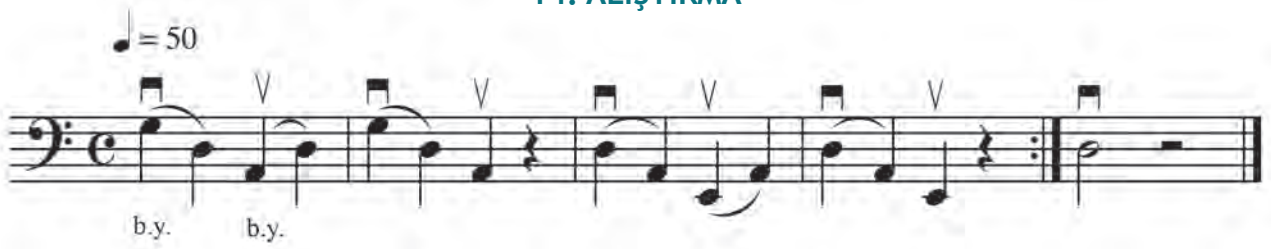
13. ALIŖTIRMA

$\text{♩} = 50$

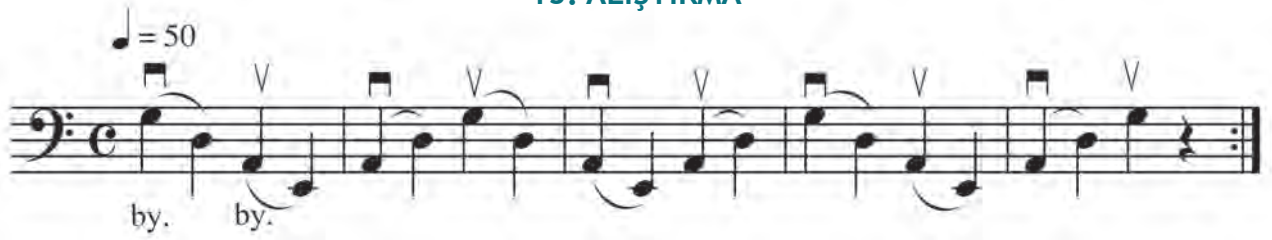
by. by. by. by.

14. ALIŖTIRMA

15. ALIŖTIRMA

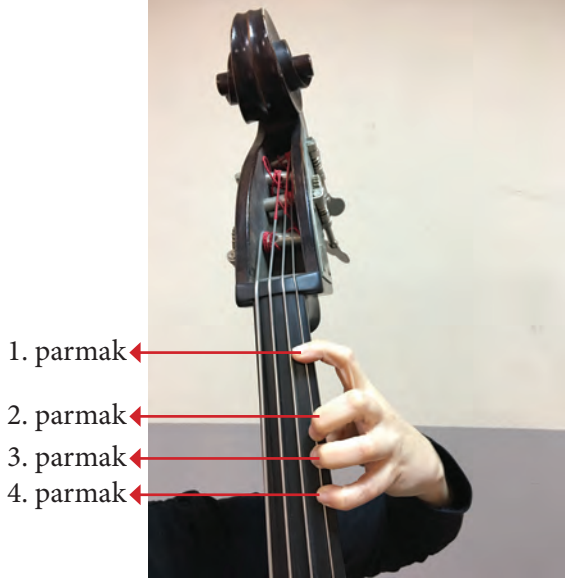
16. ALIŖTIRMA

17. ALIŖTIRMA

4. Sol Elin Konumu

(Görsel 24: Sol elin konumu)

Sol elin kontrbasın tuşesinin üstünde duruş şekli genel olarak birçok müzik aletinde olduğu gibi sağ veya sol elin şekillenme prensipleriyle aynıdır. Avuç içinde yuvarlak bir cisim olduğu hayal edilerek el yuvarlak bir hâle getirilir.

Başparmak ve 2. parmak (orta parmak) karşılıklı bir şekilde tuşe ve sapı tutar. Sonra 1. parmak (işaret parmağı) doğal duruşundan daha yukarıya doğru açılarak tuşeye basar. 2. parmağın hemen yanına 3. parmak (yüzük parmağı) ve son olarak doğal duruşundan daha aşağıya doğru açılmamasına dikkat edilerek 4. parmak (serçe parmak) yerleştirilir. Bütün parmaklar tuşeye dik ve eklemleri yuvarlatılmış şekilde basmalıdır (Görsel 24).

(Görsel 25: Sol elin konumu)

(Görsel 26: Sol elin konumu)

Sol kol dirseğinin omuz hizasını geçmeyecek şekilde yukarıda , sol el bileğinin de düz tutulması gerekir (Görsel 25).

1 ve 2. parmak arasındaki mesafeyle 2 ve 4. parmak arasındaki mesafe eşit olmalıdır. 1. parmak yukarıda tutulmazsa bu eşitlik sağlanamaz. Parmaklar her zaman birlikte çalışır. 2. parmak tuşeye bastığında birinci parmak da basılı durur. 4. parmak tuşeye bastığında tüm parmaklar basılı durur. 3. parmak 2. parmağın tam yanında bulunmakla beraber 4. parmakla birlikte hareket eder. 3. parmak, kontrbasta 6. konuma inene dek fiili olarak kullanılmasa da her zaman 4. parmakla birlikte tuşeye basmalı, havada tutulmamalıdır.

Başparmak her zaman 2. parmağın tam karşısında durmalıdır. Bu esnada tuşenin arka kısmında sapı sarmamalı ve en önemlisi enstrümanı taşımamalıdır (Görsel 26). Enstrümanın vücudumuz yardımıyla dengeli bir şekilde tutulması burada önem kazanmaktadır. Enstrümanı taşımak zorunda kalan sol el hiçbir zaman doğru tutuşu gerçekleştiremeyecek ve rahat hareket edemeyecektir.

DİKKAT

- Her gün belirli aralıklarla, doğru şekilde dikkat ederek ayna karşısında sol elinizle tuşe tutma çalışması yapınız.

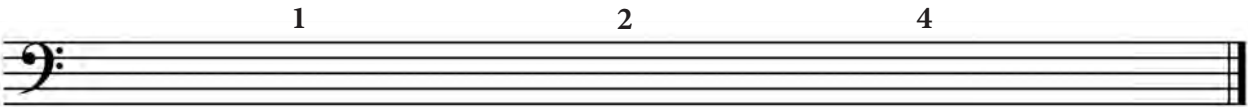
1. ETKİNLİK

- 23, 24 ve 25. görsellerde gösterilen doğru sol el davranışlarını kontrbasınızda, aynı konumda (1. konum) uygulayınız.
- Sol teline 1. konumda 4. parmakla basarken teli sağ elinizin işaret parmağıyla çekiniz.
- 4 ve 3. parmağı kaldırarak 2. parmakla basarken teli sağ elinizin işaret parmağıyla çekiniz.
- 2. parmağı kaldırarak 1. parmakla basarken teli sağ elinizin işaret parmağıyla çekiniz.
- Parmaklarınız telin üzerindeyken çıkan ses ile parmaklarınızı kaldırdıktan sonra oluşan seslerden hangisinin daha tiz(ince) olduğunu söyleyiniz.

2. ETKİNLİK

- 1. konumda, sol teline 1. parmakla basıldığında sol teli yarım ses tizleşir ve sol diyez (la bemol) sesi elde edilir.
- Sol teline 2 ve 4. parmaklarla basıldığında elde edilen seslerin nota isimlerini söyleyiniz.
- Sol teline 1, 2 ve 4. parmaklarla basıldığında elde edilen seslerin notalarını aşağıdaki boş dizeğe yazınız.

3. ETKİNLİK

- 1. etkinlikte sol teli üzerinde yapmış olduğunuz parmak çalışmalarını "re, la ve mi" tellerinde de uygulayınız.

BİLGİ NOTU

- 1 ve 2. alıştırmada kullanılan, yaylı sazlarda parmakla çalma tekniğine pizzicato (pitzikato) tekniği adı verilir. Pizzicato tekniği "pizz." kısaltmasıyla ifade edilmektedir.

4. ETKİNLİK

- 1 ve 3. etkinlikteki çalışmalar, 1 ve 2. alıştırmada notalandırılmıştır. Alıştırmaları parmak numaralarına dikkat ederek pizzicato tekniğinde çalınız.
- Bu çalışmayı uygularken elinizin ve parmaklarınızın tuşe üzerindeki duruşunu bir aynada kontrol ediniz.

1. ALIŞTIRMA

1. ALIŞTIRMA

The exercise consists of four staves of music in bass clef with a common time signature. The first staff begins with a 'pizz.' marking and includes fingerings 4, 2, 1, 2. The subsequent staves continue the exercise with the same fingerings.

2. ALIŞTIRMA

2. ALIŞTIRMA

The exercise consists of two staves of music in bass clef with a common time signature. The first staff begins with a 'pizz.' marking. The second staff continues the exercise.

8. ETKİNLİK

- Aşağıda, sırasıyla 1, 2 ve 4. parmakların kullanıldığı alıştırmaları çalarken birinci konumda bulunan tüm nota isimlerini de öğrenmiş olacaksınız.

5. ALIŞTIRMA

DİKKAT

- Sol el ve parmak kaslarının güçlenmesi için yukarıdaki alıştırmaları, her çalışma öncesinde tekrarlayınız.

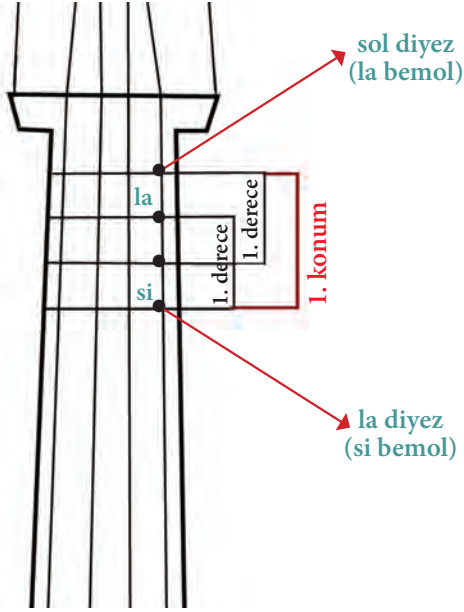
9. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmayı çalmaya başlamadan önce uygun parmak numaralarını belirleyerek notaların üzerine yazınız.

6. ALIŞTIRMA

5. Sol Elde Konum Değişirme Çalışmaları

(Görsel 27: Kontrbasta 1. konum)

Kontrbasta her bir konum içinde 2 derece barındırmaktadır. Her bir derecede sol el 1, 2 ve 4. parmaklarıyla toplam 3 nota çalar. Yanındaki görselde de görüldüğü gibi 1. konumun 1. derecesinde sol telinde sırasıyla sol diyez (la bemol), la ve la diyez (si bemol) olmak üzere 3 nota çalınabilir (Görsel 27).

1. konumun 2. derecesinde ise 1. parmak la sesine iner ve bu derecede sol telinde sırasıyla la, la diyez (si bemol) ve si sesleri çalınır. Konum veya dereceler arasında parmak esnetilerek geçiş yapılmaz, sol el temel duruş şekli bozulmadan konum veya derece değiştirilir.

DİKKAT

- Konum değiştirme çalışmaları 4. ünite de daha detaylı bir şekilde yapılacak olup aşağıdaki alıştırmanın sadece pizzicato tekniğiyle çalınması beklenmektedir.

2. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırma da konum değiştirme çalışmasını pizzicato tekniğiyle çalınız.
- Konum değiştirirken parmakların duruş şeklini bozmamaya, başparmağın da 2. parmağın karşısındaki yerini korumaya dikkat ediniz.

1. ALIŞTIRMA

1. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki notaların isimlerini altlarındaki boşluğa yazınız.

.....

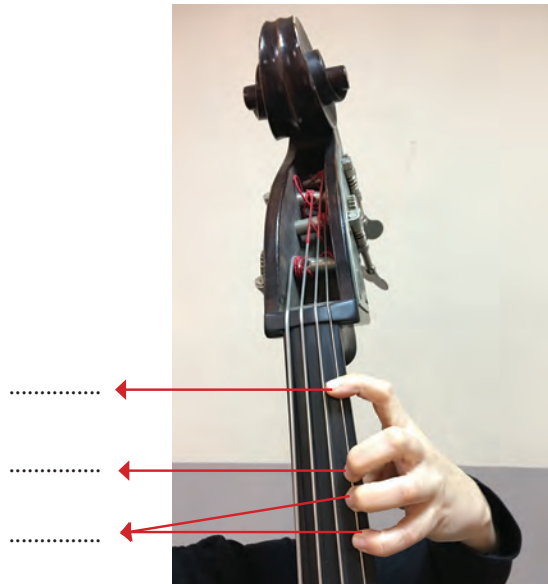
.....

2. Aşağıdaki notaların parmak numaralarını üzerlerine yazınız.

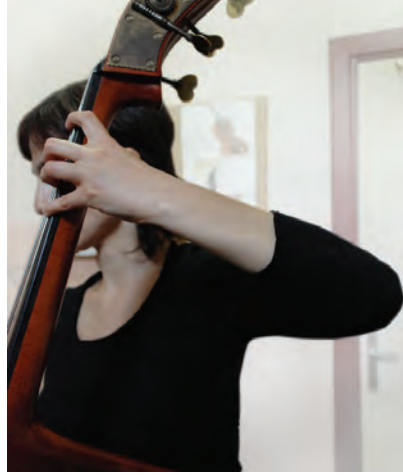
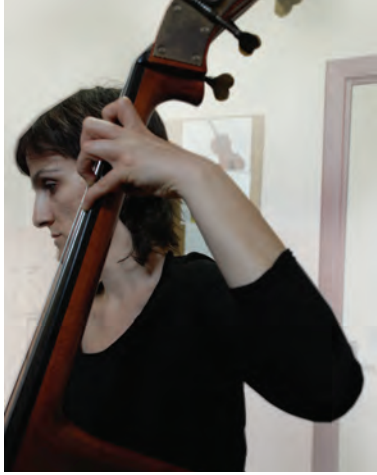
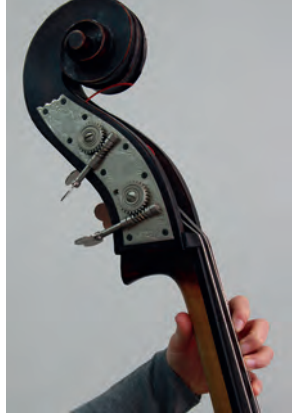
.....

.....

3. Aşağıdaki görselde ok işaretleri ile gösterilen parmakların bastığı notaların isimlerini noktalı yerlere yazınız.

4. Aşağıdaki sol el ve sol kolun duruş şekillerini gösteren görsellerden hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu sol taraflarında yer alan kutucuklara yazınız.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır. “Kontrbas Çalmanın Temelleri ve Temel Davranışlar” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR	Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
	5	4	3	2	1
1 Kontrbas hakkında temel bilgilere sahibim.					
2 Ayakta durarak kontrbası tutabilirim.					
3 Sağ elimle yayımı doğru teknikle tutar ve kullanırım.					
4 Boş telde yay değiştirme kurallarına uyarım.					
5 Sol elimi tuşe üzerinde doğru şekilde konumlandırabilirim.					
6 Konum değiştirirken sol elde uygulanması gereken kuralları bilirim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 30; en düşük puan 6'dır.

2. ÜNİTE

TEMEL YAY TEKNİKLERİ

1. Detache Yay Tekniği
2. Legato Yay Tekniği
3. Detache ve Legato Yay Tekniklerinin Birlikte Kullanılması
4. Noktalı Notalarla Yay alışmaları
5. Ton alışmaları

1. Detache Yay Tekniği

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1. ünitenin 3. konusunda edinmiş olduğunuz bilgilerden yola çıkarak "detache" teriminin anlamını söyleyiniz.

Kontrbas çalmada temel davranışların edinilmesinden sonra en önemli konu yay teknikleridir. Yaylı çalgı eserlerinin seslendirilmesinde yay tekniklerinin doğru bir şekilde uygulanması çok önemlidir. Eserlerdeki müziksel ifadenin güzelliği tamamen yay kullanımına bağlıdır. Yay teknikleri ifade edilmek istenen müziğin, doğru şekilde duyurulabilmesi açısından önemlidir.

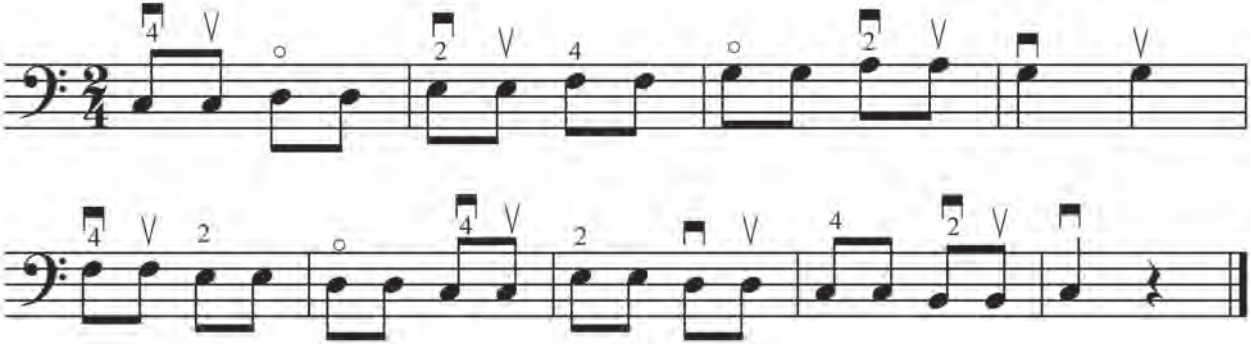
Kontrbas çalmayı öğrenirken üstünde durulacak ilk yay tekniği detache yay tekniğidir. 1. ünitenin 3. konusunda da detaylı açıklandığı gibi detache yay tekniği art arda gelen notaları, çekme ve itme hareketleriyle ayırarak çalmaktır. Her bir nota için ayrı yay hareketi yapılır .

1. ETKİNLİK

- Ağıştırmaları detache tekniğine uygun olarak çalabilmek için yayınızı çekip iterken sesler arasında boşluk oluşturmamaya ve yayın eşit basınç ve eşit hızda eşige paralel hareket etmesine dikkat ediniz.

1. ALIŞTIRMA

2. ALIŞTIRMA

2. ETKİNLİK

- Detache tekniği yayın her kısmında uygulanabilir. Ancak özellikle aşağıdaki alıştırmalarda olduğu gibi sürekli detaşe çalınan bir parçada yayın topuk ve orta kısmının arasında kalan bölgenin kullanılması daha uygun olacaktır.

(Görsel 28: Detache çalmaya uygun bölge)

- Aşağıdaki alıştırmalarda detache tekniğini kullanırken, yukarıdaki görselde belirtilen bölgede kalarak çalmaya dikkat ediniz (Görsel 28).

3. ALIŞTIRMA

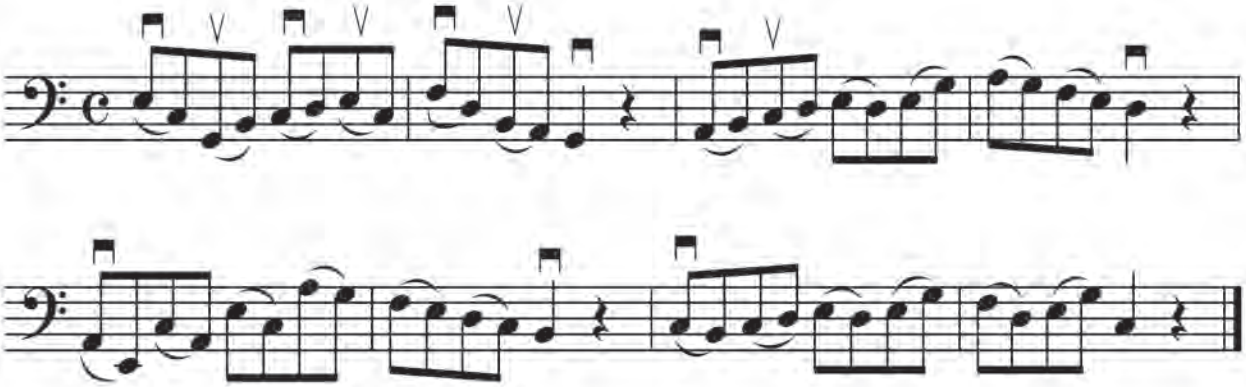
4. ALIŞTIRMA

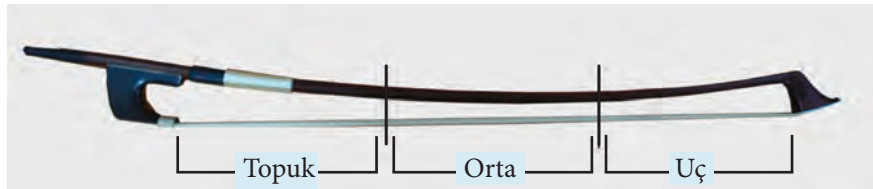
2. ALIŖTIRMA

3. ALIŖTIRMA

2. ETKİNLİK

(Görsel 29: Yayın kısımları)

- 44. sayfada yer alan 4. alıŖtırmayı çalarken, siz de yayınızı gözünüzle üç eşit parçaya ayırarak sekizlik notalarda yayın sırasıyla topuk (t.), orta(o.) ve uç (u.) kısımlarını kullanınız (Görsel 29).

4. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 60$

t. o. u. u. o. t.

t. o. u. u. o. t.

t. o. u. u. o. t.

t. o. u. u. o. t.

3. ETKİNLİK

- 5. alıştırmada üç nota birbirine bağlanmıştır. Her bir dördlük nota için yayınızın topuk, orta ve uç kısımlarında eşit yer ayırmaya dikkat ediniz.

5. ALIŞTIRMA

- Aşağıdaki alıştırmada her bir çekme ve itme hareketinde bütün yay kullanınız.

6. ALIŞTIRMA

Edouard NANNY
(Eduard Nani)

3. Detache ve Legato Yay Tekniklerinin Birlikte Kullanılması

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- Detache ve legato çalma teknikleri arasındaki farklılıkları söyleyiniz.

1. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmalarda legato ve detache yay teknikleri bir arada verilmiştir. İki ayrı tekniği uygularken yayınızın hızına dikkat ediniz.

1. ALIŞTIRMA

- Aşağıda (a-b-c) şekliyle 3 ayrı yay çalışması verilmiştir. Her birinde detache ve legato yay teknikleri birlikte uygulanmaktadır. Yay şekillerine dikkat ederek çalınız.

2. ALIŞTIRMA

b)

c)

3. ALIŞTIRMA

4. Noktalı Notalarla Yay Çalışmaları

DİKKAT

- Yay çalışmalarında metronom kullanmaya dikkat ediniz.

1. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmadaki gibi noktalı tartım kalıplarında 4 birimlik bir tartımın önce $\frac{3}{4}$ 'ü sonra $\frac{1}{4}$ 'ü düşünülerek sayılmalıdır. Yayınızın tümünü kullanarak çalacağınızdan, noktalı ikilik notada yayın $\frac{3}{4}$ 'ünü , dörtlük notada da kalan $\frac{1}{4}$ 'ünü kullanmaya dikkat ediniz.
- Alıştırmanın altında küçük notalarla verilen örneklerin her birinde ilk iki ölçünün yay şekli yazılmış olup gösterilen yay şeklinin alıştırmanın bütün ölçülerinde aynı şekilde uygulanması beklenir.
- Altta yer alan 2. örnekte yayınızı iterken hızlandırmayı unutmayınız.

1. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 100$

by..... by.....

Yay şekli örnekleri:

1. by. by.

2. by. by.

2. ETKİNLİK

- 49. sayfadaki 2. alıştırmayı, yayın sırasıyla alt ve üst yarılarında kalarak çalışınız.
- Daha sonra aynı alıştırmayı altta yer alan örneklerdeki yay şekilleriyle çalınız.

2. ALIŞTIRMA

a.y..... ay.....
ü.y..... ü.y.....

Yay şekli örnekleri:

1. 2.
a.y..... a.y.....
ü.y..... ü.y.....

3. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmayı, sırasıyla yayın topuk, orta ve uç kısımlarında kalarak çalışınız.
- Daha sonra aynı alıştırmayı altta yer alan örnekteki yay şekliyle çalınız.

3. ALIŞTIRMA

t..... t.....
O..... O.....
u..... u.....

Yay şekli örneği:

t..... t.....
O..... O.....
u..... u.....

5. Ton Çalışmaları

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

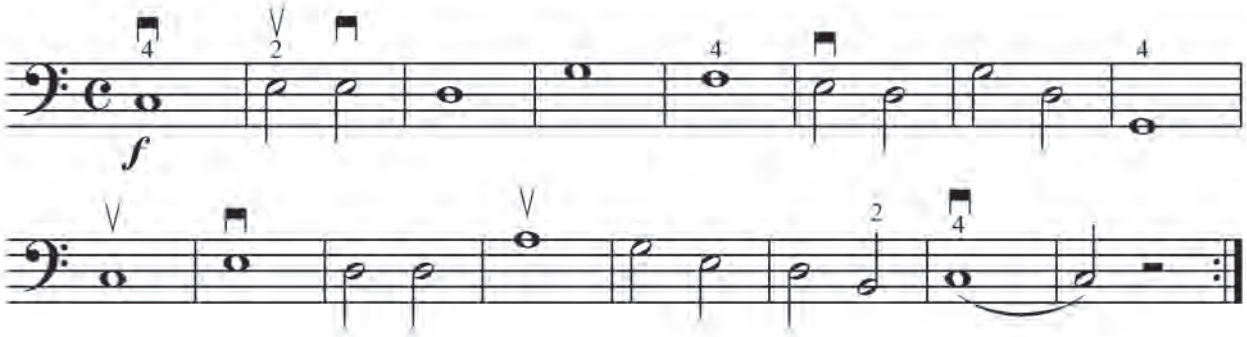
1. Forte, piano, crescendo (kreşendo) ve decrescendo (dekreşendo) terimlerinin anlamlarını ve bunların hangi kısaltma ve şekiller ile ifade edildiğini biliyor musunuz?
2. Daha önceki yay çalışmalarınızda kullandığınız yay kısımlarının isimlerini söyleyiniz.

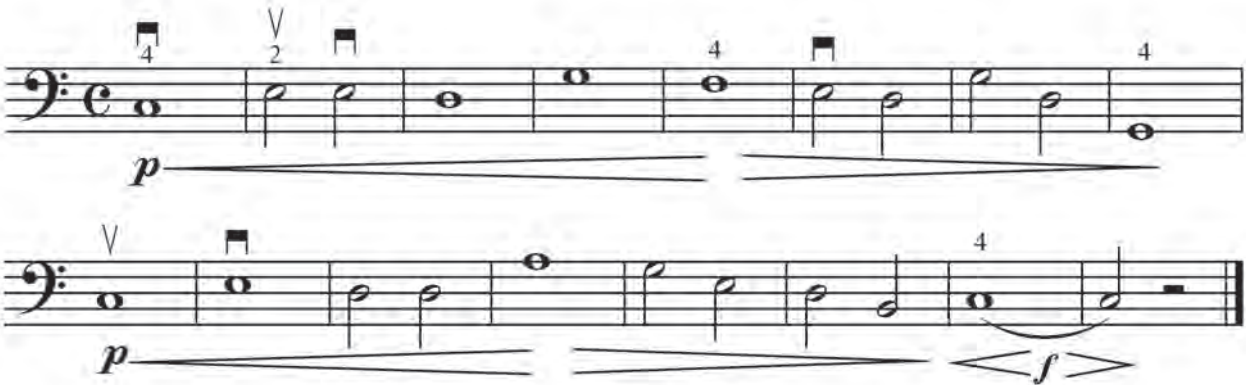
1. ETKİNLİK

- Verilen alıştırmayı her bir notada yayın tümünü (bütün yay) kullanarak çalınız. Birlik ve ikilik notaları çalarken yay hızındaki değişikliğe dikkat ediniz.
- Tüm notalarda yüksek ses gürlüğünü (forte) koruyunuz. Yayınızı köprüye yakın kullanmanız daha gür ses elde etmenize yardımcı olacaktır.
- Bütün yay (b.y.) çekerken ve iterken yayın başından sonuna dek aynı ses gürlüğünü korumaya gayret ediniz.
- Metronom hızını kademe kademe indirerek çalabildiğiniz en düşük hızda çalışınız.

1. ALIŞTIRMA

- Tüm notaları yüksek ses gürlüğünde çaldınız. Aynı egzersizi şimdi de notaların altında verilen nüanslara (dinamik) dikkat ederek çalınız.
- Dinamikleri uygularken yay üzerindeki basıncı daha çok kol gücünüzle ayarlayınız. Kolunuzla yaptığınız baskılamanın farkına dikkat ediniz.

DİKKAT

- Kontrbasta iyi bir ton elde edebilmek ve yay hâkimiyetini geliştirebilmek için bu çalışmaları her bireysel çalışmanızın öncesinde tekrarlayınız.

2. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırma dörtlük notalarda yayın tümünü, sekizlik notalarda topuk ve uç kısımlarını kullanınız.

2. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 72$

b.y. u. b.y. t.

3. ETKİNLİK

- Aşağıda verilen alıştırma sırasıyla yayın topuk, orta ve uç kısımlarında çalınız.
- Yayın üç ayrı kısmında elde ettiğiniz ton farklarını dikkatle dinleyiniz.

3. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 66$

t.....
o.....
u.....

4. ALIŖTIRMA

$\text{♩} = 60$

t.....
O.....
ll.....

2. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

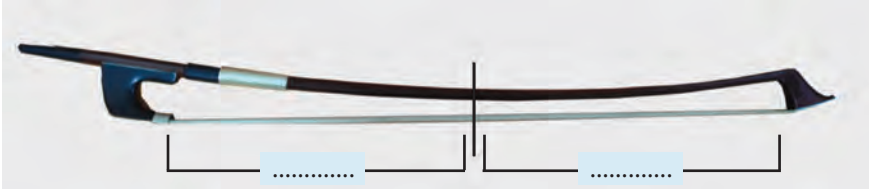
1. Aşağıda verilen yayın bölümlerini kısaltmalarıyla resimlerdeki noktalı yerlere uygun şekilde yazınız.

bütün yay, üst yarı, alt yarı, topuk, orta, uç.

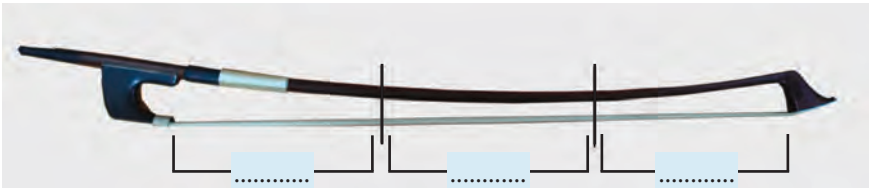
a)

b)

c)

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır. “Temel Yay Teknikleri” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
		5	4	3	2	1
1	Detache yay tekniğinin tanımını yapabilirim.					
2	Yayımla detache yay tekniğini doğru uygulayabilirim.					
3	Legato yay tekniğinin tanımını yapabilirim.					
4	Yayımla legato yay tekniğini doğru uygulayabilirim.					
5	Detache ve legato yay tekniklerinin farklarını açıklayabilirim.					
6	Detache ve legato yay tekniklerini birlikte kullanabilirim.					
7	Noktalı ritim kalıplarını yayımla doğru şekilde uygulayabilirim.					
8	Yayın değişik kısımlarında ton çalışması yapabilirim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40; en düşük puan 8'dir.

3. ÜNİTE

1. KONUM 1. DERECEDE ÇALIŞMALAR VE MAKAMSAL DİZİLER

1. 1. Konum 1. Derecede Sol El Çalışmaları
 - a) La Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
 - b) Fa Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
 - c) Si Bemol Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
 - d) Mi Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
 - e) Kürdi Makamı Dizisi

1. Konum 1. Derecede Sol El Çalışmaları

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. ünitenin 5. konusunda yer alan şemayı inceleyiniz. Kontrbasta “konum” ve “derece” kavramlarından ne anladığınızı söyleyiniz.
2. Daha önce yaptığınız çalışmalara dayanarak 1. konum 1. derecede çalınan notaları söyleyiniz.

1. ETKİNLİK

- Aşağıda 1. konum 1. derecedeki parmak egzersizlerini önce verildiği biçimiyle daha sonra da alıştırmaların altında verilen değişik bağ şekillerini uygulayarak çalınız.
- Altta yer alan notalarda alıştırmaların ilk ölçüsünde örneklendirilmiş olan yay şekilleri, tüm ölçülerde aynı şekilde uygulanacaktır.

1. ALIŞTIRMA

The exercise consists of six staves of bass clef music in C major, 4/4 time. Each staff contains three measures of eighth-note patterns. The first staff starts with a double bar line and a repeat sign. The patterns are as follows:

- Staff 1: Measure 1: 1 2 1 2 (V); Measure 2: 2 4 (b); Measure 3: 1 2 4 2 (V).
- Staff 2: Measure 1: 1 2; Measure 2: 2 4; Measure 3: 1 2 4 2.
- Staff 3: Measure 1: 1 2; Measure 2: 2 4; Measure 3: 1 2 4 2.
- Staff 4: Measure 1: 1 2; Measure 2: 2 4; Measure 3: 1 2 4 2.
- Staff 5: Measure 1: 4 2 4 2; Measure 2: 2 1; Measure 3: 4 2 1 2.
- Staff 6: Measure 1: 4 2; Measure 2: 2 1; Measure 3: 4 2 1 2.

Yay şekli örnekleri:

DİKKAT

- Bu alıştırmalar, sol el ve parmak kaslarının güçlenmesi için her bireysel çalışma öncesinde tekrar edilmelidir.

3. ETKİNLİK

- Aşağıda 1. konum 1. derecede çalınabilen tüm notaların verildiği alıştırmayı çalınız.

2. ALIŞTIRMA

DİKKAT

- Bu ünite yapacağınız çeşitli tonlarda gam ve etüt çalışmaları sonunda edindiğiniz birikiminizle 5. ünitedeki eserleri de çalınız.

a) La Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. ETKİNLİK

- La minör gamını önce doğal halinde çalınız.
- Armonik la minör gamında yer alan değiştirici işareti söyleyiniz.

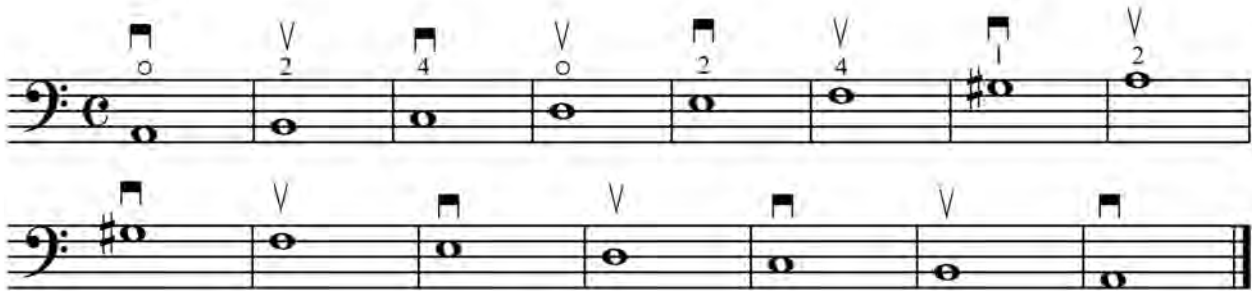
1. ALIŞTIRMA

Doğal La Minör Gamı

- Aşağıdaki alıştırmada verilmiş olan 1 oktavlık armonik la minör gamını çalınız. Ardından bu gamı, verilen değişik yay şekillerini uygulayarak tekrar ediniz.

Armonik La Minör Gamı

2. ETKİNLİK

- Aşağıda la minör tonunda verilen arpej alıştırmalarını çalınız.

2. ALIŞTIRMA

Three staves of musical notation for arpeggio exercises in A minor. The first staff is in 3/4 time, the second in 3/4 time, and the third in 4/4 time. Each staff starts with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The exercises consist of eighth and quarter notes, some with accents (V) and slurs.

3. ETKİNLİK

- La minör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü ve 5'li aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

Three staves of musical notation for interval exercises in A minor, labeled a), b), and c). Each staff is in common time (C) and starts with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The exercises consist of eighth and quarter notes, some with accents (V) and slurs.

4. ETKİNLİK

- Aşağıda yer alan la minör tonundaki alıştırmaları uygun parmak numaralarıyla ve yay şekillerine dikkat ederek çalınız.

4. ALIŞTIRMA

Andante

5. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 72$

b) Fa Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. ETKİNLİK

- Fa majör dizisinin aldığı ses değiştirici işareti söyleyiniz.
- Aşağıdaki alıştırmada verilmiş olan 1 oktavlık fa majör gamını altında yer alan değişik yay şekilleriyle tekrar ederek çalınız.

1. ALIŞTIRMA

Fa Majör Gamı

a)

b)

b.y. ü.y. b.y. a.y.

c)

d)

e)

f)

2. ETKİNLİK

- Aşağıda fa majör tonunda verilen arpej alıştırmalarını çalınız.

2. ALIŞTIRMA

3. ETKİNLİK

- 64. sayfada yer alan, fa majör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü, 5'li, 6'lı, 7'li ve oktav aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

a)

Exercise a) consists of two staves in bass clef with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The first staff begins with a square box containing a 'V' and a quarter note on G2. The melody consists of quarter notes: G2, A2, Bb2, C3, D3, E3, F3, G3, A3, Bb3, C4, D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, Bb5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, Bb6, C7, D7, E7, F7, G7, A7, Bb7, C8, D8, E8, F8, G8, A8, Bb8, C9, D9, E9, F9, G9, A9, Bb9, C10, D10, E10, F10, G10, A10, Bb10, C11, D11, E11, F11, G11, A11, Bb11, C12, D12, E12, F12, G12, A12, Bb12, C13, D13, E13, F13, G13, A13, Bb13, C14, D14, E14, F14, G14, A14, Bb14, C15, D15, E15, F15, G15, A15, Bb15, C16, D16, E16, F16, G16, A16, Bb16, C17, D17, E17, F17, G17, A17, Bb17, C18, D18, E18, F18, G18, A18, Bb18, C19, D19, E19, F19, G19, A19, Bb19, C20, D20, E20, F20, G20, A20, Bb20, C21, D21, E21, F21, G21, A21, Bb21, C22, D22, E22, F22, G22, A22, Bb22, C23, D23, E23, F23, G23, A23, Bb23, C24, D24, E24, F24, G24, A24, Bb24, C25, D25, E25, F25, G25, A25, Bb25, C26, D26, E26, F26, G26, A26, Bb26, C27, D27, E27, F27, G27, A27, Bb27, C28, D28, E28, F28, G28, A28, Bb28, C29, D29, E29, F29, G29, A29, Bb29, C30, D30, E30, F30, G30, A30, Bb30, C31, D31, E31, F31, G31, A31, Bb31, C32, D32, E32, F32, G32, A32, Bb32, C33, D33, E33, F33, G33, A33, Bb33, C34, D34, E34, F34, G34, A34, Bb34, C35, D35, E35, F35, G35, A35, Bb35, C36, D36, E36, F36, G36, A36, Bb36, C37, D37, E37, F37, G37, A37, Bb37, C38, D38, E38, F38, G38, A38, Bb38, C39, D39, E39, F39, G39, A39, Bb39, C40, D40, E40, F40, G40, A40, Bb40, C41, D41, E41, F41, G41, A41, Bb41, C42, D42, E42, F42, G42, A42, Bb42, C43, D43, E43, F43, G43, A43, Bb43, C44, D44, E44, F44, G44, A44, Bb44, C45, D45, E45, F45, G45, A45, Bb45, C46, D46, E46, F46, G46, A46, Bb46, C47, D47, E47, F47, G47, A47, Bb47, C48, D48, E48, F48, G48, A48, Bb48, C49, D49, E49, F49, G49, A49, Bb49, C50, D50, E50, F50, G50, A50, Bb50, C51, D51, E51, F51, G51, A51, Bb51, C52, D52, E52, F52, G52, A52, Bb52, C53, D53, E53, F53, G53, A53, Bb53, C54, D54, E54, F54, G54, A54, Bb54, C55, D55, E55, F55, G55, A55, Bb55, C56, D56, E56, F56, G56, A56, Bb56, C57, D57, E57, F57, G57, A57, Bb57, C58, D58, E58, F58, G58, A58, Bb58, C59, D59, E59, F59, G59, A59, Bb59, C60, D60, E60, F60, G60, A60, Bb60, C61, D61, E61, F61, G61, A61, Bb61, C62, D62, E62, F62, G62, A62, Bb62, C63, D63, E63, F63, G63, A63, Bb63, C64, D64, E64, F64, G64, A64, Bb64, C65, D65, E65, F65, G65, A65, Bb65, C66, D66, E66, F66, G66, A66, Bb66, C67, D67, E67, F67, G67, A67, Bb67, C68, D68, E68, F68, G68, A68, Bb68, C69, D69, E69, F69, G69, A69, Bb69, C70, D70, E70, F70, G70, A70, Bb70, C71, D71, E71, F71, G71, A71, Bb71, C72, D72, E72, F72, G72, A72, Bb72, C73, D73, E73, F73, G73, A73, Bb73, C74, D74, E74, F74, G74, A74, Bb74, C75, D75, E75, F75, G75, A75, Bb75, C76, D76, E76, F76, G76, A76, Bb76, C77, D77, E77, F77, G77, A77, Bb77, C78, D78, E78, F78, G78, A78, Bb78, C79, D79, E79, F79, G79, A79, Bb79, C80, D80, E80, F80, G80, A80, Bb80, C81, D81, E81, F81, G81, A81, Bb81, C82, D82, E82, F82, G82, A82, Bb82, C83, D83, E83, F83, G83, A83, Bb83, C84, D84, E84, F84, G84, A84, Bb84, C85, D85, E85, F85, G85, A85, Bb85, C86, D86, E86, F86, G86, A86, Bb86, C87, D87, E87, F87, G87, A87, Bb87, C88, D88, E88, F88, G88, A88, Bb88, C89, D89, E89, F89, G89, A89, Bb89, C90, D90, E90, F90, G90, A90, Bb90, C91, D91, E91, F91, G91, A91, Bb91, C92, D92, E92, F92, G92, A92, Bb92, C93, D93, E93, F93, G93, A93, Bb93, C94, D94, E94, F94, G94, A94, Bb94, C95, D95, E95, F95, G95, A95, Bb95, C96, D96, E96, F96, G96, A96, Bb96, C97, D97, E97, F97, G97, A97, Bb97, C98, D98, E98, F98, G98, A98, Bb98, C99, D99, E99, F99, G99, A99, Bb99, C100, D100, E100, F100, G100, A100, Bb100, C101, D101, E101, F101, G101, A101, Bb101, C102, D102, E102, F102, G102, A102, Bb102, C103, D103, E103, F103, G103, A103, Bb103, C104, D104, E104, F104, G104, A104, Bb104, C105, D105, E105, F105, G105, A105, Bb105, C106, D106, E106, F106, G106, A106, Bb106, C107, D107, E107, F107, G107, A107, Bb107, C108, D108, E108, F108, G108, A108, Bb108, C109, D109, E109, F109, G109, A109, Bb109, C110, D110, E110, F110, G110, A110, Bb110, C111, D111, E111, F111, G111, A111, Bb111, C112, D112, E112, F112, G112, A112, Bb112, C113, D113, E113, F113, G113, A113, Bb113, C114, D114, E114, F114, G114, A114, Bb114, C115, D115, E115, F115, G115, A115, Bb115, C116, D116, E116, F116, G116, A116, Bb116, C117, D117, E117, F117, G117, A117, Bb117, C118, D118, E118, F118, G118, A118, Bb118, C119, D119, E119, F119, G119, A119, Bb119, C120, D120, E120, F120, G120, A120, Bb120, C121, D121, E121, F121, G121, A121, Bb121, C122, D122, E122, F122, G122, A122, Bb122, C123, D123, E123, F123, G123, A123, Bb123, C124, D124, E124, F124, G124, A124, Bb124, C125, D125, E125, F125, G125, A125, Bb125, C126, D126, E126, F126, G126, A126, Bb126, C127, D127, E127, F127, G127, A127, Bb127, C128, D128, E128, F128, G128, A128, Bb128, C129, D129, E129, F129, G129, A129, Bb129, C130, D130, E130, F130, G130, A130, Bb130, C131, D131, E131, F131, G131, A131, Bb131, C132, D132, E132, F132, G132, A132, Bb132, C133, D133, E133, F133, G133, A133, Bb133, C134, D134, E134, F134, G134, A134, Bb134, C135, D135, E135, F135, G135, A135, Bb135, C136, D136, E136, F136, G136, A136, Bb136, C137, D137, E137, F137, G137, A137, Bb137, C138, D138, E138, F138, G138, A138, Bb138, C139, D139, E139, F139, G139, A139, Bb139, C140, D140, E140, F140, G140, A140, Bb140, C141, D141, E141, F141, G141, A141, Bb141, C142, D142, E142, F142, G142, A142, Bb142, C143, D143, E143, F143, G143, A143, Bb143, C144, D144, E144, F144, G144, A144, Bb144, C145, D145, E145, F145, G145, A145, Bb145, C146, D146, E146, F146, G146, A146, Bb146, C147, D147, E147, F147, G147, A147, Bb147, C148, D148, E148, F148, G148, A148, Bb148, C149, D149, E149, F149, G149, A149, Bb149, C150, D150, E150, F150, G150, A150, Bb150, C151, D151, E151, F151, G151, A151, Bb151, C152, D152, E152, F152, G152, A152, Bb152, C153, D153, E153, F153, G153, A153, Bb153, C154, D154, E154, F154, G154, A154, Bb154, C155, D155, E155, F155, G155, A155, Bb155, C156, D156, E156, F156, G156, A156, Bb156, C157, D157, E157, F157, G157, A157, Bb157, C158, D158, E158, F158, G158, A158, Bb158, C159, D159, E159, F159, G159, A159, Bb159, C160, D160, E160, F160, G160, A160, Bb160, C161, D161, E161, F161, G161, A161, Bb161, C162, D162, E162, F162, G162, A162, Bb162, C163, D163, E163, F163, G163, A163, Bb163, C164, D164, E164, F164, G164, A164, Bb164, C165, D165, E165, F165, G165, A165, Bb165, C166, D166, E166, F166, G166, A166, Bb166, C167, D167, E167, F167, G167, A167, Bb167, C168, D168, E168, F168, G168, A168, Bb168, C169, D169, E169, F169, G169, A169, Bb169, C170, D170, E170, F170, G170, A170, Bb170, C171, D171, E171, F171, G171, A171, Bb171, C172, D172, E172, F172, G172, A172, Bb172, C173, D173, E173, F173, G173, A173, Bb173, C174, D174, E174, F174, G174, A174, Bb174, C175, D175, E175, F175, G175, A175, Bb175, C176, D176, E176, F176, G176, A176, Bb176, C177, D177, E177, F177, G177, A177, Bb177, C178, D178, E178, F178, G178, A178, Bb178, C179, D179, E179, F179, G179, A179, Bb179, C180, D180, E180, F180, G180, A180, Bb180, C181, D181, E181, F181, G181, A181, Bb181, C182, D182, E182, F182, G182, A182, Bb182, C183, D183, E183, F183, G183, A183, Bb183, C184, D184, E184, F184, G184, A184, Bb184, C185, D185, E185, F185, G185, A185, Bb185, C186, D186, E186, F186, G186, A186, Bb186, C187, D187, E187, F187, G187, A187, Bb187, C188, D188, E188, F188, G188, A188, Bb188, C189, D189, E189, F189, G189, A189, Bb189, C190, D190, E190, F190, G190, A190, Bb190, C191, D191, E191, F191, G191, A191, Bb191, C192, D192, E192, F192, G192, A192, Bb192, C193, D193, E193, F193, G193, A193, Bb193, C194, D194, E194, F194, G194, A194, Bb194, C195, D195, E195, F195, G195, A195, Bb195, C196, D196, E196, F196, G196, A196, Bb196, C197, D197, E197, F197, G197, A197, Bb197, C198, D198, E198, F198, G198, A198, Bb198, C199, D199, E199, F199, G199, A199, Bb199, C200, D200, E200, F200, G200, A200, Bb200, C201, D201, E201, F201, G201, A201, Bb201, C202, D202, E202, F202, G202, A202, Bb202, C203, D203, E203, F203, G203, A203, Bb203, C204, D204, E204, F204, G204, A204, Bb204, C205, D205, E205, F205, G205, A205, Bb205, C206, D206, E206, F206, G206, A206, Bb206, C207, D207, E207, F207, G207, A207, Bb207, C208, D208, E208, F208, G208, A208, Bb208, C209, D209, E209, F209, G209, A209, Bb209, C210, D210, E210, F210, G210, A210, Bb210, C211, D211, E211, F211, G211, A211, Bb211, C212, D212, E212, F212, G212, A212, Bb212, C213, D213, E213, F213, G213, A213, Bb213, C214, D214, E214, F214, G214, A214, Bb214, C215, D215, E215, F215, G215, A215, Bb215, C216, D216, E216, F216, G216, A216, Bb216, C217, D217, E217, F217, G217, A217, Bb217, C218, D218, E218, F218, G218, A218, Bb218, C219, D219, E219, F219, G219, A219, Bb219, C220, D220, E220, F220, G220, A220, Bb220, C221, D221, E221, F221, G221, A221, Bb221, C222, D222, E222, F222, G222, A222, Bb222, C223, D223, E223, F223, G223, A223, Bb223, C224, D224, E224, F224, G224, A224, Bb224, C225, D225, E225, F225, G225, A225, Bb225, C226, D226, E226, F226, G226, A226, Bb226, C227, D227, E227, F227, G227, A227, Bb227, C228, D228, E228, F228, G228, A228, Bb228, C229, D229, E229, F229, G229, A229, Bb229, C230, D230, E230, F230, G230, A230, Bb230, C231, D231, E231, F231, G231, A231, Bb231, C232, D232, E232, F232, G232, A232, Bb232, C233, D233, E233, F233, G233, A233, Bb233, C234, D234, E234, F234, G234, A234, Bb234, C235, D235, E235, F235, G235, A235, Bb235, C236, D236, E236, F236, G236, A236, Bb236, C237, D237, E237, F237, G237, A237, Bb237, C238, D238, E238, F238, G238, A238, Bb238, C239, D239, E239, F239, G239, A239, Bb239, C240, D240, E240, F240, G240, A240, Bb240, C241, D241, E241, F241, G241, A241, Bb241, C242, D242, E242, F242, G242, A242, Bb242, C243, D243, E243, F243, G243, A243, Bb243, C244, D244, E244, F244, G244, A244, Bb244, C245, D245, E245, F245, G245, A245, Bb245, C246, D246, E246, F246, G246, A246, Bb246, C247, D247, E247, F247, G247, A247, Bb247, C248, D248, E248, F248, G248, A248, Bb248, C249, D249, E249, F249, G249, A249, Bb249, C250, D250, E250, F250, G250, A250, Bb250, C251, D251, E251, F251, G251, A251, Bb251, C252, D252, E252, F252, G252, A252, Bb252, C253, D253, E253, F253, G253, A253, Bb253, C254, D254, E254, F254, G254, A254, Bb254, C255, D255, E255, F255, G255, A255, Bb255, C256, D256, E256, F256, G256, A256, Bb256, C257, D257, E257, F257, G257, A257, Bb257, C258, D258, E258, F258, G258, A258, Bb258, C259, D259, E259, F259, G259, A259, Bb259, C260, D260, E260, F260, G260, A260, Bb260, C261, D261, E261, F261, G261, A261, Bb261, C262, D262, E262, F262, G262, A262, Bb262, C263, D263, E263, F263, G263, A263, Bb263, C264, D264, E264, F264, G264, A264, Bb264, C265, D265, E265, F265, G265, A265, Bb265, C266, D266, E266, F266, G266, A266, Bb266, C267, D267, E267, F267, G267, A267, Bb267, C268, D268, E268, F268, G268, A268, Bb268, C269, D269, E269, F269, G269, A269, Bb269, C270, D270, E270, F270, G270, A270, Bb270, C271, D271, E271, F271, G271, A271, Bb271, C272, D272, E272, F272, G272, A272, Bb272, C273, D273, E273, F273, G273, A273, Bb273, C274, D274, E274, F274, G274, A274, Bb274, C275, D275, E275, F275, G275, A275, Bb275, C276, D276, E276, F276, G276, A276, Bb276, C277, D277, E277, F277, G277, A277, Bb277, C278, D278, E278, F278, G278, A278, Bb278, C279, D279, E279, F279, G279, A279, Bb279, C280, D280, E280, F280, G280, A280, Bb280, C281, D281, E281, F281, G281, A281, Bb281, C282, D282, E282, F282, G282, A282, Bb282, C283, D283, E283, F283, G283, A283, Bb283, C284, D284, E284, F284, G284, A284, Bb284, C285, D285, E285, F285, G285, A285, Bb285, C286, D286, E286, F286, G286, A286, Bb286, C287, D287, E287, F287, G287, A287, Bb287, C288, D288, E288, F288, G288, A288, Bb288, C289, D289, E289, F289, G289, A289, Bb289, C290, D290, E290, F290, G290, A290, Bb290, C291, D291, E291, F291, G291, A291, Bb291, C292, D292, E292, F292, G292, A292, Bb292, C293, D293, E293, F293, G293, A293, Bb293, C294, D294, E294, F294, G294, A294, Bb294, C295, D295, E295, F295, G295, A295, Bb295, C296, D296, E296, F296, G296, A296, Bb296, C297, D297, E297, F297, G297, A297, Bb297, C298, D298, E298, F298, G298, A298, Bb298, C299, D299, E299, F299, G299, A299, Bb299, C300, D300, E300, F300, G300, A300, Bb300, C301, D301, E301, F301, G301, A301, Bb301, C302, D302, E302, F302, G302, A302, Bb302, C303, D303, E303, F303, G303, A303, Bb303, C304, D304, E304, F304, G304, A304, Bb304, C305, D305, E305, F305, G305, A305, Bb305, C306, D306, E306, F306, G306, A306, Bb306, C307, D307, E307, F307, G307, A307, Bb307, C308, D308, E308, F308, G308, A308, Bb308, C309, D309, E309, F309, G309, A309, Bb309, C310, D310, E310, F310, G310, A310, Bb310, C311, D311, E311, F311, G311, A311, Bb311, C312, D312, E312, F312, G312, A312, Bb312, C313, D313, E313, F313, G313, A313, Bb313, C314, D314, E314, F314, G314, A314, Bb314, C315, D315, E315, F315, G315, A315, Bb315, C316, D316, E316, F316, G316, A316, Bb316, C317, D317, E317, F317, G317, A317, Bb317, C318, D318, E318, F318, G318, A318, Bb318, C319, D319, E319, F319, G319, A319, Bb319, C320, D320, E320, F320, G320, A320, Bb320, C321, D321, E321, F321, G321, A321, Bb321, C322, D322, E322, F322, G322, A322, Bb322, C323, D323, E323, F323, G323, A323, Bb323, C324, D324, E324, F324, G324, A324, Bb324, C325, D325, E325, F325, G325, A325, Bb325, C326, D326, E326, F326, G326, A326, Bb326, C327, D327, E327, F327, G327, A327, Bb327, C328, D328, E328, F328, G328, A328, Bb328, C329, D329, E329, F329, G329, A329, Bb329, C330, D330, E330, F330, G330, A330, Bb330, C331, D331, E331, F331, G331, A331, Bb331, C332, D332, E332, F332, G332, A332, Bb332, C333, D333, E333, F333, G333, A333, Bb333, C334, D334, E334, F334, G334, A334, Bb334, C335, D335, E335, F335, G335, A335, Bb335, C336, D336, E336, F336, G336, A336, Bb336, C337, D337, E337, F337, G337, A337, Bb337, C338, D338, E338, F338, G338, A338, Bb338, C339, D339, E339, F339, G339, A339, Bb339, C340, D340, E340, F340, G340, A340, Bb340, C341, D341, E341, F341, G341, A341, Bb341, C342, D342, E342, F342, G342, A342, Bb342, C343, D343, E343, F343, G343, A343, Bb343, C344, D344, E344, F344, G344, A344, Bb344, C345, D345, E345, F345, G345, A345, Bb345, C346, D346, E346, F346, G346, A346, Bb346, C347, D347, E347, F347, G347, A347, Bb347, C348, D348, E348, F348, G348, A348, Bb348, C349, D349, E349, F349, G349, A349, Bb349, C350, D350, E350, F350, G350, A350, Bb350, C351, D351, E351, F351, G351, A351, Bb351, C352, D352, E352, F352, G352, A352, Bb352, C353, D353, E353, F353, G353, A353, Bb353, C354, D354, E354, F354, G354, A354, Bb354, C355, D355, E355, F355, G355, A355, Bb355, C356, D356, E356, F356, G356, A356, Bb356, C357, D357, E357, F357, G357, A357, Bb357, C358, D358, E358, F358, G358, A358, Bb358, C359, D359, E359, F359, G359, A359, Bb359, C360, D360, E360, F360, G360, A360, Bb360, C361, D361, E361, F361, G361, A361, Bb361, C362, D362, E362, F362, G362, A3

4. ETKİNLİK

- Aşağıda fa majör tonundaki alıştırmaları yay şekillerine dikkat ederek çalınız.
- 4. alıştırmayı ilk önce yazıldığı gibi (detache) olarak çalınız. Daha sonra aynı alıştırmayı alt kısmında yer alan farklı yay şekliyle çalınız. Altındaki notalarda alıştırmaların ilk iki ölçüsünde örneklendirilmiş olan yay şekli, tüm ölçülerde aynı şekilde uygulanacaktır.

4. ALIŞTIRMA

Moderato

Yay şekli örnekleri:

5. ALIŞTIRMA

Moderato

c) Si Bemol Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. ETKİNLİK

- Si bemol majör gamının aldığı ses değıştirci işaretleri söyleyiniz.
- Aşğıda yer alan 1 oktavlık si bemol majör gamını verilen değışik yay şekilleriyle tekrar ederek çalınız.

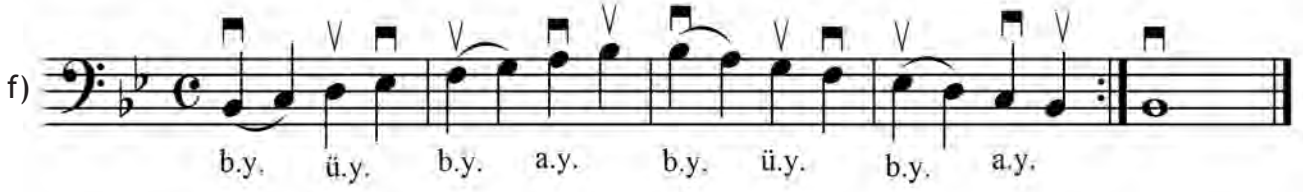
1. ALIŞTIRMA

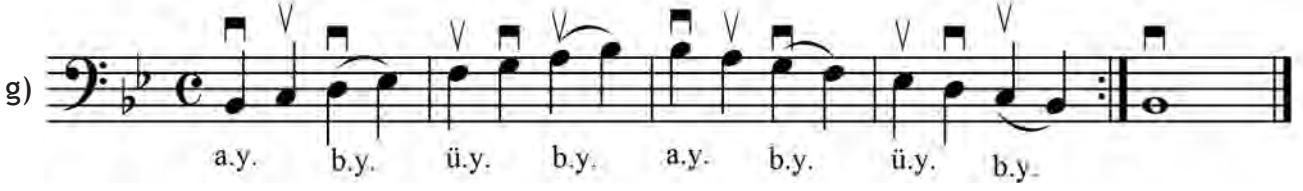
Si Bemol Majör Gamı

The image displays five exercises (a-e) for the Si Bemol Majör Gamı (B-flat Major Scale) in bass clef, 4/4 time. Each exercise is written on a single staff with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The exercises are as follows:

- a)** A sequence of eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1. Fingering: 1, 4, 1, 4, 1, 2, 4. A slur covers the last two notes (A1, G1).
- b)** A sequence of eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1. Fingering: 4, 1, 4, 1, 4, 1, 4. A slur covers the last two notes (A1, G1).
- c)** A sequence of eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1. Fingering: 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1. A slur covers the last two notes (A1, G1).
- d)** A sequence of eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1. Fingering: 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1. A slur covers the last two notes (A1, G1).
- e)** A sequence of eighth notes: G2, F2, E2, D2, C2, B1, A1, G1. Fingering: 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1. A slur covers the last two notes (A1, G1).

Below exercise b), there are two lines of text: "b.y. ü.y....." and "b.y. a.y.....".

f)

g)

2. ETKİNLİK

- Aşağıda si bemol majör tonunda yazılmış olan arpej alıştırmalarını çalınız.

2. ALIŞTIRMA

3. ETKİNLİK

- Si bemol majör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü, 5'li, 6'lı, 7'li ve oktav aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

a)

b)

c)

d)

e)

f)

4. ETKİNLİK

- Aşağıda si bemol majör tonundaki alıştırmaları ses değıştirici işaretlere dikkat ederek çalınız.
- 4. alıştırmada detache yay tekniğinin özelliklerine dikkat ediniz. Alıştırmada yer alan dinamikleri uygulamayı ihmal etmeyiniz.

4. ALIŞTIRMA

Allegro

- 5. alıştırmayı önce verilen şekliyle sonra altında yer alan iki çeşit yay örneğini de uygulayarak çalınız.

5. ALIŞTIRMA

Edouard NANNY

Moderato

a)

b)

c)

d)

e)

f)

g)

2. ETKİNLİK

- Aşağıda mi minör tonunda verilen arpej alıştırmalarını çalınız.

2. ALIŞTIRMA

Three staves of musical notation in bass clef, 3/4 time, key of D minor. The first staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note. The second staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note. The third staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note and includes a slur over the last two notes of the second measure.

3. ETKİNLİK

- Mi minör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü ve 5'li aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

Three staves of musical notation in bass clef, 3/4 time, key of D minor. Staff a has fingering numbers 0, 4, 2, 0, 4, 2, 4, 1, 2 above the notes. Staff b has a V-shaped fingering diagram above the first note. Staff c has a V-shaped fingering diagram above the first note.

4. ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmayı doğru parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

Moderato

e) Kürdi Makamı Dizisi

Kürdi makamı bir tam dörtlü ve bir tam beşlinin birleşmesinden meydana gelen basit makamlardan biridir. Basit makamlarda üçlü, dörtü ile beşlinin birleştiği sestir. Kürdi makamı dizisi kürdi dörtlüsü ile buselik beşlisinin birleşmesiyle oluşur.

DİKKAT

- Batı müziğine ait tampere ses sisteminde komalı sesler kullanılmadığından, geleneksel Türk müziğindeki makam dizilerine batı müziği sazları ile icra edebilmek için dizinin orijinalindeki komalı sesler en yakın sese götürülerek çalınmaktadır.

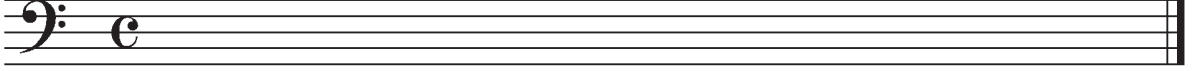
ETKİNLİK

- Kürdi makamı dizisinde yer alan beş komalı si bemol sesi (küçük mücennep) tampere sisteminde si bemol olarak çalınmaktadır. Aşağıda yer alan la perdesi üzerinde yazılmış kürdi makamı dizisini çalınız.

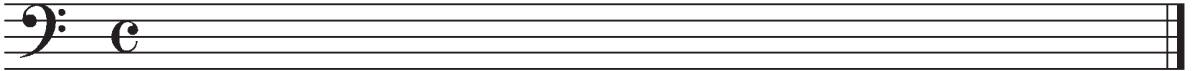

3. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki boş dizeğe 1 oktav si bemol majör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değıştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

2. Aşağıdaki boş dizeğe 1 oktav armonik la minör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değıştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

3. 1. konum 1. derecede, re telinde 1. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) si
- B) fa
- C) mi bemol
- D) mi
- E) do

4. 1. konum 1. derecede, sol telinde 4. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) si
- B) sol diyez
- C) mi
- D) si bemol
- E) fa

5. 1. konum 1. derecede, mi telinde 2. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) si
- B) fa diyez
- C) la
- D) si bemol
- E) sol

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır.

“1. Konum 1. Derecede Çalışmalar ve Makamsal Diziler” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
		5	4	3	2	1
1	1.konum 1.derecedeki bütün nota isimlerini bilirim.					
2	1.konum 1.derecedeki bütün notaları çalabilirim.					
3	La minör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
4	La minör tonunda etütleri çalabilirim.					
5	Fa majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
6	Fa majör tonunda etütleri çalabilirim.					
7	Si bemol majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
8	Si bemol majör tonunda etütleri çalabilirim.					
9	Mi minör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
10	Mi minör tonunda etütleri çalabilirim.					
11	Kürdi makamı dizisini tanırım.					
12	Kürdi makamı dizisini çalabilirim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 60; en düşük puan 12'dir.

3. Ünite Kendini İzleme Kontrol Listesi

1. Adım (Uygulama Öncesi)							
Enstrümanım, yay ve reçinem hazır mı?						Evet ()	Hayır ()
Kontrbas uygulama için kendimi hazır hissediyor muyum?						Evet ()	Hayır ()
Planlamama uygun uygulamalara başladım mı?						Evet ()	Hayır ()
2. Adım (Uygulama Süreci)							
Prova (alıştırma) programına uyuyor muyum? (Her gün ilgili yere işaretlenecek)							
Günler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Evet							
Hayır							
3. Adım (Uygulama Sonrası)							
Uygulama yaparken kendimi izledim mi?						Evet ()	Hayır ()
Uygulamanın tümünde öğretmeni dinleme ve takip etme görevlerimi yerine getirdim mi?						Evet ()	Hayır ()
Kontrol listeleri ve rubrikleri takip ettim mi?						Evet ()	Hayır ()
Bu uygulama ile ilgili tüm görevimi yerine getirdim mi?						Evet ()	Hayır ()
Uygulamada kendi davranışlarımı değerlendirme							
Zayıf ()	İdare eder ()	İyi ()	Çok İyi ()	Mükemmel ()			

4. ÜNİTE

1. KONUM 1 VE 2. DERECELER ARASI GEÇİŞLİ ÇALIŞMALAR VE MAKAMSAL DİZİLER

1. 1. Konum 2. Derece

- a) Sol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
- b) Nihavent Makamı Dizisi
- c) La Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
- d) Mi Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
- e) Si Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
- f) Si Bemol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar
- g) La Bemol Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. 1. Konum 2. Derece

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. ünitenin 5. konusunda yer alan şemayı inceledikten sonra 1. konum 2. derecede çalınan notaları söyleyiniz.
- Melodik minör gamların genel özellikleriyle ilgili bildiklerinizi söyleyiniz.

DİKKAT

- Bu ünite de yapacağınız çeşitli tonlarda gam ve etüt çalışmaları sonunda edindiğiniz birikiminizle 6. ünite deki eserleri de çalınız.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki alıştırmalarda 1. dereceden 2. dereceye geçiş çalışmaları verilmiştir.
- Bu çalışmaları uygularken 1, 2, 3 ve 4. parmakların duruş şekillerini bozmamaya ve baş parmağınızın ikinci parmağın karşısındaki yerini korumaya dikkat ediniz.

1. ALIŞTIRMA

$\text{♩} = 50$

1. derece 2. derece 1. derece 2. derece 1. derece 2. derece

1. derece 2. derece 1. derece 2. derece 1. derece 2. derece

1. derece 2. derece 1. derece 2. derece 1. derece 2. derece

1. derece 2. derece 1. derece 2. derece 1. derece 2. derece

2. ALIŞTIRMA

Edouard NANNY

o 4 1 4

1 4 1 4

o 4 1 4

1 4 1 4

o 4 1 4

1 4 1 4

a) Sol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. ETKİNLİK

- Sol minör gamının doğal biçiminde hangi ses değiştirici işaretleri aldığını söyleyiniz.
- Aşağıdaki doğal sol minör gamını çalınız.

1. ALIŞTIRMA

Doğal Sol Minör Gamı

4 V 1 V 4 V 1 4 V

4 V 1 V 4 V 1

- Melodik sol minör gamının çıkıcı ve inici durumunda hangi seslerinin ne şekilde değişime uğradığını söyleyiniz.
- Aşağıdaki melodik sol minör gamı çalınız.

Melodik Sol Minör Gamı

- Armonik sol minör gamda hangi seslerin ne şekilde değişime uğradığını söyleyiniz.
- Aşağıdaki alıştırmanın altında 10 ayrı yay şekli örneği yer almaktadır. Her birinde alıştırmanın ilk iki ölçüsü örneklendirilmiş olup gösterilen yay şeklinin alıştırmanın bütün ölçülerinde aynı şekilde uygulanması beklenir. Armonik sol minör gamını bu yay şekilleriyle çalarak tekrar ediniz.

Armonik Sol Minör Gamı

Yay şekli örnekleri:

2. ETKİNLİK

- Sol minör arpejini aşağıda verildiği şekilde çalışınız.

2. ALIŞTIRMA

The exercise consists of three staves of music in bass clef, 3/4 time, and a key signature of one flat (B-flat). The first staff starts with a treble clef and a 'V' marking above the first measure. The second staff starts with a treble clef and a repeat sign. The third staff starts with a treble clef and a repeat sign, followed by a slur over the last two measures.

3. ETKİNLİK

- Sol minör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü ve 5'li aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmaları uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŞTIRMA

The exercise consists of three parts (a, b, c) of music in bass clef, 3/4 time, and a key signature of one flat (B-flat). Each part starts with a treble clef and a 'V' marking above the first measure. Part (a) includes fingerings 4 and 1. Part (b) includes fingerings 2, 4, 1, 2, 4, 1. Part (c) includes fingerings 4, 2, 2, 1, 2, 1.

4. ETKİNLİK

- Aşağıdaki verilen alıştırırmayı legato yay tekniğine uygun çalınız.

4. ALIŞTIRMA

♩. = 60

b) Nihavent Makamı Dizisi

ETKİNLİK

- Nihavent dizisi Batı müziğinde sol minör dizisi ile aynı yapıdadır. Sol perdesi üzerinde buselik beşlisine, kürdi veya hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle meydana gelir. Makamın kürdili şekli doğal sol minör dizisine, hicazlı şekli ise armonik sol minör dizisine benzer.
- Aşağıda sol perdesi üzerinde yazılmış nihavent makamı dizilerini her iki şekilde çalınız.

Buselik Beşlisi Kürdi Dörtlüsü

Buselik Beşlisi Hicaz Dörtlüsü

c) La Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

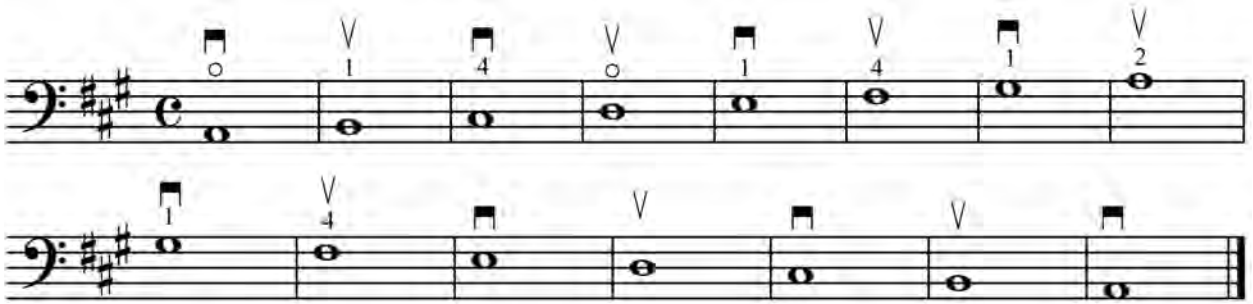

1. ETKİNLİK

- La majör gamının aldığı değiştirici işaretleri söyleyiniz.
- 1 oktavlık la majör gamını aşağıdaki alıştırmada verilen değişik yay şekillerini uygulayarak çalışınız.

1. ALIŞTIRMA

La Majör Gamı

Yay şekli örnekleri:

2. ETKİNLİK

- 84. sayfada verilen la majör tonundaki arpej alıştırmasını çalınız.

2. ALIŖTIRMA

Three staves of musical notation for exercise 2. The first staff is in 3/4 time, the second in 3/4 time, and the third in 4/4 time. All are in the key of D major. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings like 'V'.

3. ETKİNLİK

- La majör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü, 5'li, 6'lı, 7'li ve oktav aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŖTIRMA

Four staves of musical notation for exercise 3, labeled a, b, c, and d. Each staff is in the key of D major and contains a sequence of notes with fingerings indicated by numbers 1-4. Each staff starts with a 'V' marking.

d) Mi Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

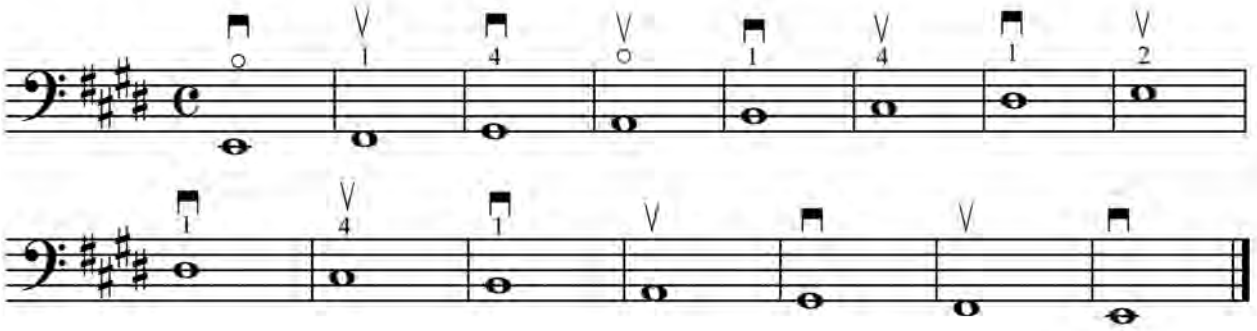

1. ETKİNLİK

- Mi majör gamının aldığı değiştirici işaretleri söyleyiniz.
- 1 oktavlık mi majör gamını aşağıdaki alıştırmada verilen değişik yay şekillerini uygulayarak çalınız.

1. ALIŞTIRMA

Mi Majör Gamı

Yay şekli örnekleri:

2. ETKİNLİK

- 87. sayfada verilen mi majör tonundaki arpej alıştırmasını çalınız.

2. ALIŖTIRMA

Three staves of musical notation in bass clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), and 3/4 time signature. The first staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note. The second staff has a 2 above the second note and a 1 above the eighth note. The third staff has a slur under the last two notes.

3. ETKİNLİK

- Mi majör tonunda sırasıyla 3'lü, 4'lü, 5'li, 6'lı, 7'li ve oktav aralık çalışmalarının yer aldığı alıştırmayı uygun parmak numaralarıyla çalınız.

3. ALIŖTIRMA

a)

Two staves of musical notation in bass clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), and common time signature. The first staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note. The second staff has a 1 above the first note, a 1 above the second note, a 1 above the third note, a 4 above the fourth note, a 1 above the fifth note, a 1 above the sixth note, a 4 above the seventh note, and a 1 above the eighth note.

b)

Two staves of musical notation in bass clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), and common time signature. The first staff starts with a V-shaped fingering diagram above the first note. The second staff has a 1 above the first note, a 2 above the second note, a 1 above the third note, and a 1 above the fourth note.

e) Si Majör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

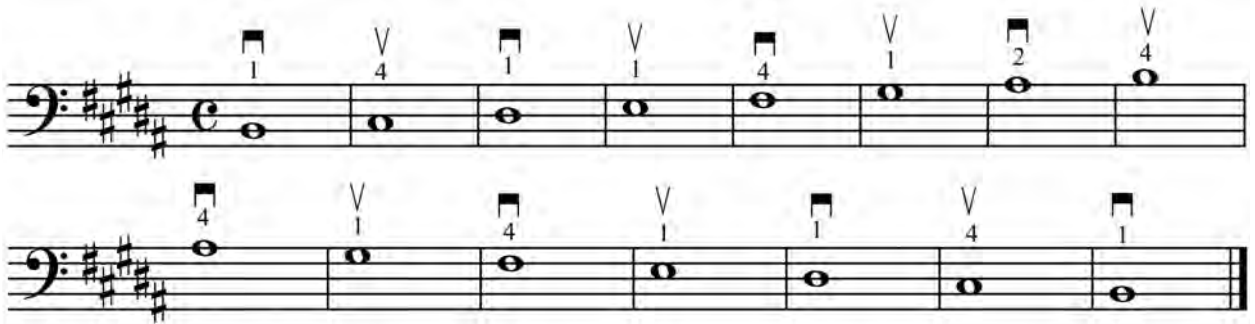

1. ETKİNLİK

- Si majör gamının aldığı değiştirici işaretleri söyleyiniz.
- 1 oktavlık si majör gamını aşağıdaki alıştırmada verilen değişik yay şekillerini uygulayarak çalışınız.

1. ALIŞTIRMA

Si Majör Gamı

Yay şekli örnekleri:

2. ETKİNLİK

- 90. sayfada verilen si majör tonundaki arpej alıştırmasını çalınız.

4. ETKİNLİK

- Aşağıda verilen alıştırmaı detache yay tekniğinin özelliklerine uygun olarak çalınız.

4. ALIŞTIRMA

- Aşağıda verilen alıştırma, noktalı sekizlik notaları değerlerinden daha kısa çalmamaya dikkat ediniz.

5. ALIŞTIRMA

f) Si Bemol Minör Dizisi ve İlgili Çalışmalar

1. ETKİNLİK

- Si bemol minör tonunun, hangi majör tonun ilgili minörü olduğunu söyleyiniz.
- Si bemol minör gamının doğal biçiminde hangi ses değiştirici işaretleri aldığını söyleyiniz.
- Aşağıdaki doğal si bemol minör gamını çalınız.

1. ALIŞTIRMA

Doğal Si Bemol Minör Gamı

- Melodik si bemol minör gamının çıkıcı ve inici durumunda hangi seslerinin ne şekilde değişime uğradığını söyleyiniz.
- Aşağıdaki melodik si bemol minör gamını çalınız.

Melodik Si Bemol Minör Gamı

- Aşağıdaki değişik yay şekilleriyle düzenlenmiş armonik si bemol minör gamı ile ilgili alıştırmayı çalınız.

Armonik Si Bemol Minör Gamı

Yay şekli örnekleri:

2. ETKİNLİK

- Aşağıda verilen si bemol minör tonundaki arpej alıştırmalarını çalınız.

2. ALIŞTIRMA

Yay şekli örnekleri:

Three staves of musical notation in bass clef, showing various bowing techniques (vibrato, accents, slurs) in the key of B-flat major. The first staff is in 4/4 time, the second in 2/4 time, and the third in 4/4 time. Each staff contains several measures of music with different bowing patterns and dynamics.

2. ETKİNLİK

- Aşağıda verilen la bemol majör tonundaki arpej alıştırmasını çalınız.

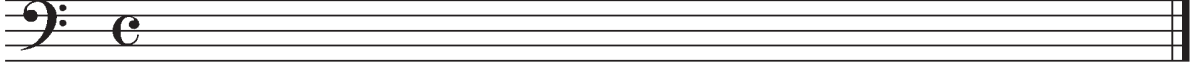
2. ALIŞTIRMA

Three staves of musical notation in bass clef, showing arpeggio exercises in the key of B-flat major. The first staff is in 3/4 time and includes fingerings (4, 2, 1, 4, 2, 4) and accents. The second staff is in 3/4 time and includes a vibrato. The third staff is in 4/4 time and includes slurs. Each staff contains several measures of music with different arpeggio patterns and dynamics.

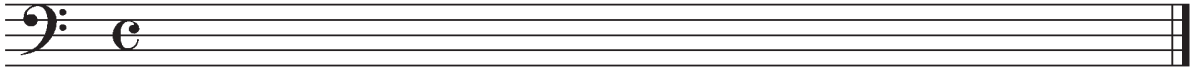

4. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki boş dizeğe 1 oktav mi majör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değıştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

2. Aşağıdaki boş dizeğe 1 oktav armonik si bemol minör gamını ikilik notalarla ve aldığı ses değıştirici işaretlere dikkat ederek yazınız. Notaların üzerinde uygun parmak numaralarını belirtiniz.

3. 1. konum 2. derecede, la telinde 2. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) si bemol
 - B) do
 - B) mi
 - D) fa diyez
 - E) sol
4. 1. konum 2. derecede, mi telinde 4. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) do diyez
 - B) la bemol
 - C) re
 - D) si bemol
 - E) fa
5. 1. konum 2. derecede, sol telinde 1. parmağın bastığı notanın adı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) fa diyez
 - B) la
 - C) fa
 - D) la bemol
 - E) mi

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır.

“1. Konum 1 ve 2. Dereceler Arası Geçişli Çalışmalar ve Makamsal Diziler” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
		5	4	3	2	1
1	1.konum 2.derecedeki bütün nota isimlerini bilirim.					
2	1.konum 2.derecedeki bütün notaları çalabilirim.					
3	1.ve 2.dereceler arası geçişlerde sol elimi doğru kullanırım.					
4	Sol minör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
5	Sol minör tonunda etütleri çalabilirim.					
6	Nihavent makamı dizisini tanırım.					
7	Nihavent makamı dizisini çalarım.					
9	La majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
10	La majör tonunda etütleri çalabilirim.					
11	Mi majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
12	Mi majör tonunda etütleri çalabilirim.					
13	Si majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
14	Si majör tonunda etütleri çalabilirim.					
15	Si bemol minör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
16	Si bemol minör tonunda etütleri çalabilirim.					
17	La bemol majör dizisini, arpejini ve aralıkları çalabilirim.					
18	La bemol majör tonunda etütleri çalabilirim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 90; en düşük puan 18'dir.

4 . Ünite Kendini İzleme Kontrol Listesi

Adı Soyadı	Ders	Tarih					
.....	Kontrbas	.../.../.....					
1. Adım (Uygulama Öncesi)							
Enstrümanım, yay ve reçinem hazır mı?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrbas uygulama için kendimi hazır hissediyor muyum?	Evet ()	Hayır ()					
Planlamama uygun uygulamalara başladım mı?	Evet ()	Hayır ()					
2. Adım (Uygulama Süreci)							
Prova (alıştırma) programına uyuyor muyum? (Her gün ilgili yere işaretlenecek)							
Günler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Evet							
Hayır							
3. Adım (Uygulama Sonrası)							
Uygulama yaparken kendimi izledim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamanın tümünde öğretmeni dinleme ve takip etme görevlerimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrol listeleri ve rubrikleri takip ettim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Bu uygulama ile ilgili tüm görevimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamada kendi davranışlarımı değerlendirme							
Zayıf ()	İdare eder ()	İyi ()	Çok İyi ()	Mükemmel ()			

5. ÜNİTE

1. KONUM 1. DERECEDEKİ ESER ÇALIŞMALARI

1. Konum 1. Derece Eserleri
2. Piyano Eşlikli Çalma

1. 1. Konum 1. Derece Eserleri

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- Bu ünite içinde çalacağınız eserleri inceleyiniz. Üst sınıflardaki arkadaşlarınızdan, öğretmeninizden veya bulabildiğiniz kayıtlardan bu eserleri dinleyiniz.

BİLGİ NOTU

Bu ünitedeki eserleri çalarken her zaman aşağıdaki basamaklarda tavsiye edilen yolu takip etmeniz başarıyı sağlayacaktır.

1. Eserlerin nota ve ritmik deşifresini yapınız. Bu esnada gerekli parmak numaralarını belirleyiniz.
2. Eserde kullanılan değişik yay tekniklerini inceleyerek bu teknikleri doğru olarak uygulamaya özen gösteriniz.
3. Eserlerde kullanılan hız terimlerine dikkat ederek, eseri istenen temposunda çalmak için çalışmalarınızda metronom kullanınız. Hızı yüksek olan parçalarda istenen tempoya gelene kadar metronomu kademeli olarak arttırarak çalışınız.
4. Çalacağınız eserlerdeki değişik gürlük terimleri ile tekrar işaretlerinin anlamlarını araştırınız.
5. Tüm teknik çalışmaların sonunda eserlerde kullanılan dinamiklere dikkat ederek enstrümanınızla iyi bir ton elde etmeye ve eserin müzikalitesini ortaya çıkarmaya gayret ediniz.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki eserleri bilgi notunda verilen eser çalışma basamaklarına dikkat ederek çalınız.

Şarkı

Jean-Baptiste LULLY
(Jan Baptis Luli)

Andantino

Ukrayna Halk Şarkısı

Allegro ma non troppo

Musical score for 'Ukrayna Halk Şarkısı' in bass clef, 3/4 time, and B-flat major. The score consists of three staves. The first staff contains measures 1-4, the second staff contains measures 5-8, and the third staff contains measures 9-12. The music features a rhythmic melody with eighth and quarter notes, often beamed together. Fingerings (1, 4, 4, 4, 2) and accents (V) are indicated above the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Melodi

Robert SCHUMANN
(Robert Şuman)

Allegretto

Musical score for 'Melodi' in bass clef, common time (C), and B-flat major. The score consists of three staves. The first staff contains measures 1-6, the second staff contains measures 7-13, and the third staff contains measures 14-19. The melody is primarily composed of quarter and eighth notes, often beamed together. Fingerings (1, 4) and accents (V) are indicated above the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Dinosaur Dance

Caroline EMERY
(Kerolayn Emiri)

Rodney SLATFORD
(Rodni Sletfort)

Pesante, ma ritmico

7

13

ff

mf

ff

p cresc.

ff

poco rit.

Dans

Ludwig van BEETHOVEN
(Ludvig fan Betofin)

Allegretto

6

10

V

1.

2.

V

1.

2.

dim.

Menuet

Johann Sebastian BACH
(Yohan Sebastiyah Bah)

Moderato

6

12

17

22

28

3. ETKİNLİK

- 109, 110 ve 111. sayfalarda iki kontrbas için yazılmış olan eserler yer almaktadır. Aynı eserin üzerinde çalışmakta veya çalışmış olan bir arkadaşınızla partileri değişimli olarak çalınız.
- Çalarken diğer partiyi de dinleyerek müzikal uyumu sağlamaya özen gösteriniz.

London Bridge

Allegro

Dzl. : Caroline EMERY

Kontrbas 1

mf

Kontrbas 2

mp

5

The score for 'London Bridge' consists of two systems of two staves each. The first system is for Kontrbas 1 and Kontrbas 2. Kontrbas 1 starts with a dynamic of *mf* and plays a melody of eighth notes. Kontrbas 2 starts with a dynamic of *mp* and plays a bass line of quarter notes. The second system begins at measure 5 and continues the same musical material.

Canon on Frere Jacques

Gustav MAHLER

(Gustav Mahler)

Marcia funebre

Kontrbas 1

arco

mp

Kontrbas 2

pizz.

p

6

arco

mf

11

pizz.

p

The score for 'Canon on Frere Jacques' consists of three systems of two staves each. The first system is for Kontrbas 1 and Kontrbas 2. Kontrbas 1 is marked 'arco' and *mp*, playing a melody of eighth notes. Kontrbas 2 is marked 'pizz.' and *p*, playing a bass line of quarter notes. The second system begins at measure 6 and continues the same musical material. The third system begins at measure 11 and continues the same musical material, ending with a dynamic of *p* and 'pizz.' marking.

Welsh Hungarian Dance

Rodney SLATFORD

Vivo

Kontrbas 1

Kontrbas 2

f

p

6

11

ff

ff

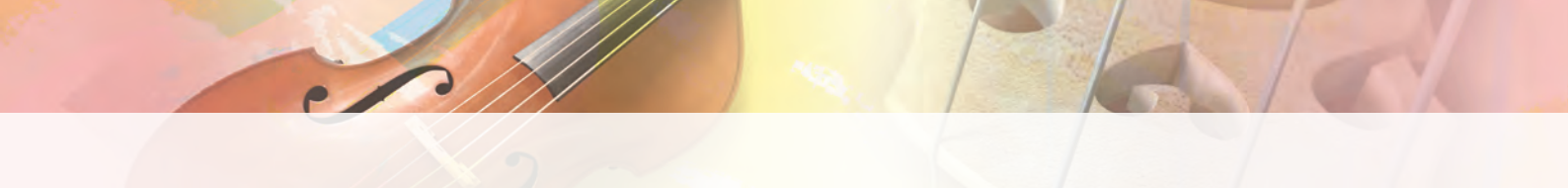
ff

16 to Coda

ff

p

ff

21

26

31

D. al Coda CODA

36

2. Piyano Eşlikli Çalma

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Seslendireceğiniz eserleri piyano eşliği ile çalmaya başlamadan önce eşlik partisini dinleyiniz.
2. Eserlerin eşliğini dinlerken kendi partinizi gözünüzle takip ediniz.

ETKİNLİK

- Seslendireceğiniz eserleri piyano eşlikli çalarken ritim, tempo ve müzikal uyuma dikkat ediniz.

Ukrayna Halk Şarkısı

Allegro ma non troppo

Piyano

mf

mf

p

mf

mf

9

Şarkı

Andantino Jean-Baptiste LULLY

Piyano

mf

p

6

1

2

Melodi

Robert SCHUMANN

Allegretto

mf

Piyano

mp

6

p

11

16

The image shows a page of musical notation for the piece 'Melodi' by Robert Schumann. The score is written for piano and includes a melodic line. The tempo is marked 'Allegretto'. The piano part consists of three staves: a bass staff with a melody starting at measure 1, a grand staff (treble and bass) with a complex accompaniment of sixteenth notes and chords, and a bass staff with a simple harmonic accompaniment. The melodic line is written in a single staff, starting at measure 6. The score is divided into systems, with measures 6, 11, and 16 marked at the beginning of their respective systems. Dynamics include *mf*, *mp*, and *p*. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C).

Dinosaur Dance

Caroline EMERY
Rodney SLATFORD

Pesante, ma ritmico

Piyano

ff

ff

f

7

7

mf

ff

mf

f

13

p cresc.

ff

poco rit.

13

p cresc.

ff

poco rit.

Dans

Ludwig van BEETHOVEN

Allegretto

mf

Piyano

p

cresc.

cresc.

dim.

rit.

6

10

10

Menuet

Moderato

Johann Sebastian BACH

Piyano

The first system of the Minuet by Johann Sebastian Bach, measures 1-4. The piece is in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is Moderato. The score is written for piano with three staves: a bass staff at the top, a grand staff (treble and bass) in the middle, and a bass staff at the bottom. The first staff begins with a *mf* dynamic and features a series of eighth-note patterns. The grand staff contains a treble clef with a melody of eighth notes and a bass clef with a simple accompaniment. The second staff continues the first staff's melody, ending with a *f* dynamic. The third staff continues the accompaniment.

The second system of the Minuet, measures 5-8. The first staff continues the melody from the first system, ending with a *mf* dynamic. The grand staff continues with the treble clef melody and bass clef accompaniment. The second staff continues the first staff's melody, ending with a *mf* dynamic. The third staff continues the accompaniment.

The third system of the Minuet, measures 9-12. The first staff continues the melody, ending with a *f* dynamic and a double bar line. The grand staff continues with the treble clef melody and bass clef accompaniment. The second staff continues the first staff's melody, ending with a *f* dynamic and a double bar line. The third staff continues the accompaniment, ending with a double bar line.

17

17

mf

f

23

23

mf

28

28

f

5. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır.

“1. Konum 1. Derecedeki Eser Çalışmaları” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
		5	4	3	2	1
1	Eseri ezgisel hata olmadan (doğru nota ve ritimle) seslendiririm.					
2	Doğru parmak numaralarını kullanırım.					
3	Sol elimi doğru kullanarak entonasyonu sağlarım.					
4	Yay tekniklerini doğru kullanırım.					
5	Eseri temposuna uygun çalabilirim.					
6	Eserde kullanılan dinamikleri doğru uygularım.					
7	Eserin icrasında müzikaliteye önem veririm.					
9	Piyano eşlikli çalmada müzikal uyuma dikkat ederim.					
10	Eserin bestecisi ve ait olduğu dönem hakkında bilgi sahibiyim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50; en düşük puan 10'dur.

5. Ünite Kendini İzleme Kontrol Listesi

Adı Soyadı	Ders	Tarih					
.....	Kontrbas	.../.../.....					
1. Adım (Uygulama Öncesi)							
Enstrümanım, yay ve reçinem hazır mı?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrbas uygulama için kendimi hazır hissediyor muyum?	Evet ()	Hayır ()					
Planlamama uygun uygulamalara başladım mı?	Evet ()	Hayır ()					
2. Adım (Uygulama Süreci)							
Prova (alıştırma) programına uyuyor muyum? (Her gün ilgili yere işaretlenecek)							
Günler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Evet							
Hayır							
3. Adım (Uygulama Sonrası)							
Uygulama yaparken kendimi izledim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamanın tümünde öğretmeni dinleme ve takip etme görevlerimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrol listeleri ve rubrikleri takip ettim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Bu uygulama ile ilgili tüm görevimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamada kendi davranışlarımı değerlendirme							
Zayıf ()	İdare eder ()	İyi ()	Çok İyi ()	Mükemmel ()			

6. ÜNİTE

1 VE 2. DERECELER ARASI GEÇİŞLİ ESERLER

1. Konum 1. ve 2. Derece Eserleri
2. Piyano Eşlikli Çalma

1. 1. Konum 1. ve 2. Derece Eserleri

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- Bu ünite içinde çalacağınız eserleri inceleyiniz. Üst sınıflardaki arkadaşlarınızdan, öğretmeninizden veya bulabildiğiniz kayıtlardan bu eserleri dinleyiniz.

BİLGİ NOTU

Bu ünitedeki eserleri çalarken her zaman aşağıdaki basamaklarda tavsiye edilen yolu takip etmeniz başarıyı sağlayacaktır.

1. Eserlerin nota ve ritmik deşifresini yapınız. Bu esnada gerekli parmak numaralarını belirleyiniz.
2. Eserde kullanılan değişik yay tekniklerini inceleyerek bu teknikleri doğru olarak uygulamaya özen gösteriniz.
3. Eserlerde kullanılan hız terimlerine dikkat ederek, eseri istenen temposunda çalmak için çalışmalarınızda metronom kullanınız. Hızı yüksek olan parçalarda istenen tempoya gelene kadar metronomu kademeli olarak arttırarak çalışınız.
4. Çalacağınız eserlerdeki değişik gürlük terimleri ile tekrar işaretlerinin anlamlarını araştırınız.
5. Tüm teknik çalışmaların sonunda eserlerde kullanılan dinamiklere dikkat ederek enstrümanınızla iyi bir ton elde etmeye ve eserin müzikalitesini ortaya çıkarmaya gayret ediniz.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki eserleri bilgi notunda verilen eser çalışma basamaklarına dikkat ederek çalışınız.

Rus Halk Şarkısı

Moderato

The musical score for 'Rus Halk Şarkısı' is written in bass clef, 2/4 time, and key of D major. It consists of three systems of music. The first system starts with a dynamic marking of *mf* and includes a 4-measure rest. The second system starts with a dynamic marking of *f* and includes a 4-measure rest. The third system includes a first and second ending. The score is marked with various bowing techniques like V (vibrato) and I (incurved).

Şarkı

Giovanni Batista PERGOLESI
(Covanni Batista Pergolesi)

Andante

2

mf

7

p

piu f

12

mf > *p*

17

2

4

mf

Şarkı

Johannes BRAHMS
(Yohannes Brams)

Moderato

mf

p

mf

5

Fine

mf

p

Rus Halk Şarkısı

Allegro ma non troppo

Musical score for 'Rus Halk Şarkısı' in bass clef, 3/4 time. The first line starts with a piano (*p*) dynamic. The second line begins at measure 9 and includes first and second endings, with a *poco rit.* marking for the first ending and a *rit.* marking for the second ending. A fermata is placed over the final measure of the second ending.

Menuet

John ECCLES
(Can Ekliş)

Moderato

Musical score for 'Menuet' in bass clef, 3/4 time, with a key signature of two sharps (D major). The first line starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second line begins at measure 5 and includes first and second endings. The third line starts at measure 10 and includes a *cresc.* marking. The fourth line starts at measure 14 and ends with a forte (*f*) dynamic. A fermata is placed over the final measure of the fourth line.

Rus Halk Şarkısı

Animato

Musical score for 'Rus Halk Şarkısı' in bass clef, 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat major). The first line starts with a piano (*p*) dynamic. The second line begins at measure 9 and includes fingerings (2, 4, 2) and a fermata over the final measure.

Tortues

Camille SAINT-SAENS

(Kamil Sen-San)

Andante maestoso

2

pp

6

10

14

4 4 1 rit.

19

The musical score for 'Tortues' is written in bass clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). It begins with a tempo marking of 'Andante maestoso' and a dynamic marking of 'pp' (pianissimo). The score is divided into five systems. The first system starts with a measure rest followed by a half note G2, then a series of eighth notes. The second system continues with eighth notes. The third system has a measure rest followed by eighth notes. The fourth system features a triplet of eighth notes (marked '4'), another triplet (marked '4'), and a final note (marked '1'), ending with a 'rit.' (ritardando) marking. The fifth system consists of four measures of half notes, with the final measure ending with a fermata.

Round Dance

Montag LAJOS

(Montag Layos)

Tempo giusto

mf

The musical score for 'Round Dance' is written in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It begins with a tempo marking of 'Tempo giusto' and a dynamic marking of 'mf' (mezzo-forte). The score consists of four systems of eighth notes, each system containing four measures. The notes are mostly beamed eighth notes, with some accents and a fermata in the final measure of the fourth system.

Mazurka

Natalya BAKLANOVA
(Natalya Baklanova)

Tempo di Mazurkas

2

mf

7

12

p

cresc.

17

rit.

a tempo

mp dolce

23

p

28

33

rit.

a tempo

mf

37

42

p

47

rit.

cresc.

Detailed description: This is a musical score for a Mazurka in bass clef, 3/4 time signature. The piece is in B-flat major. It begins with a tempo marking of 'Tempo di Mazurkas'. The score consists of ten staves of music. The first staff starts with a dynamic of *mf* and a first ending bracket. The second staff continues with *mf* dynamics and includes a second ending bracket. The third staff features a *p* dynamic and a *cresc.* marking. The fourth staff has a *rit.* marking followed by *a tempo* and *mp dolce*. The fifth staff is marked *p*. The sixth staff continues with *p*. The seventh staff has a *rit.* marking followed by *a tempo* and *mf*. The eighth staff continues with *mf*. The ninth staff is marked *p*. The tenth and final staff has a *rit.* marking and ends with a *cresc.* marking.

2. Piyano Eşlikli Çalma

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Seslendireceğiniz eserleri piyano eşliği ile çalmaya başlamadan önce eşlik partisini dinleyiniz.
2. Eserlerin eşliğini dinlerken kendi partinizi gözünüzle takip ediniz.

1. ETKİNLİK

- Seslendireceğiniz eseri piyano eşlikli çalarken ritim, tempo ve müzikal uyuma dikkat ediniz.

Rus Halk Şarkısı

Moderato

Piyano

The musical score is presented in two systems. The first system shows the piano accompaniment in bass and treble clefs, with a 'mf' dynamic marking. The second system shows the vocal line in a single staff with a treble clef, starting at measure 8, with a 'f' dynamic marking. The tempo is marked 'Moderato'.

13

13

1

2

Şarkı

Andante

Giovanni Batista PERGOLESI

Piyano

mf

mf

p

p

p

11

piu f

mf \rightarrow *p*

11

mp

mp \rightarrow

16

p

mf \rightarrow

Şarkı

Moderato

Johannes BRAHMS

mf

p

mf

Fine

mf

mf

Piyano

Rus Halk Şarkısı

Allegro ma non troppo

Piyano

Menuet

Moderato

John ECCLES

Piyano

The musical score is written for piano and consists of three systems of music. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Moderato'. The score includes dynamic markings such as *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte), as well as performance instructions like *cresc.* (crescendo). The first system (measures 1-5) features a bass line with eighth notes and a piano accompaniment of chords. The second system (measures 6-11) includes first and second endings. The third system (measures 12-15) concludes with a crescendo and a final forte chord.

Rus Halk Şarkısı

Animato

Piyano

The image displays a musical score for a piece titled "Rus Halk Şarkısı". The score is written for piano and voice. The piano part is in 2/4 time, marked "Animato" and "p" (piano). The vocal line is in the same time signature and dynamics. The score consists of two systems. The first system shows the piano accompaniment with a bass line and a treble line. The second system shows the vocal line with a bass line and a treble line. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes and quarter notes, while the vocal line consists of a series of notes, some with slurs. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4.

Tortues

Andante maestoso

Camille SAINT-SAENS

Piyano

The musical score is written for piano and consists of three systems. The first system shows the piano accompaniment with a treble and bass clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature (C). The tempo is marked 'Andante maestoso'. The piano part features a steady rhythm of eighth-note triplets in both hands, starting with a *pp* (pianissimo) dynamic. The second system introduces a melodic line in the bass clef, marked with a '3' above the first measure, indicating a triplet. The piano accompaniment continues with eighth-note triplets. The third system continues the melodic line in the bass clef and the piano accompaniment, which includes a change in the bass clef line's dynamics and articulation.

This musical score consists of three systems, each with a bass staff and a grand staff (treble and bass staves). The key signature is one flat (B-flat).
- **System 1 (Measures 7-8):** The bass staff contains a melodic line. The grand staff features a complex texture of triplets in both the treble and bass staves.
- **System 2 (Measures 9-10):** The bass staff continues the melodic line. The grand staff maintains the complex triplet texture.
- **System 3 (Measures 11-12):** The bass staff continues the melodic line. The grand staff continues the complex triplet texture, with a key signature change to two sharps (D major) indicated by a sharp sign on the treble clef staff.

13

13

3 3 3 3 3 3 3 3

15

15

3 3 3 3 3 3 3 3

17

17

rit.

8va

3 3 3 3 3 3 3 3

19

19

8va -

3 3 3 3 3 3 3 3

3 3 3 3

21

8va - -

21

Round Dance

Montag LAJOS

Tempo giusto

Piyano

The musical score is written in 2/4 time and consists of three systems of staves. The first system (measures 1-5) features a bass line starting with a *mf* dynamic and a piano accompaniment starting with a *p* dynamic. The second system (measures 6-10) includes a *f* dynamic marking in the piano part and an *8va* instruction for the bass line. The third system (measures 11-15) continues the melodic and harmonic development. The score is written for a single melodic instrument and piano accompaniment.

16

16

8va

8va

19 *a tempo*

19 *mp dolce* *f*

p

25

25 *p* *f*

piu p

31

31 *cresc.* *rit.*

35 *a tempo*

35 *mf* *cresc.*

p

41

41 *p*

47 *rit.*

47 *cresc.* *cresc.* *rit.*

6. ÜNİTE DEĞERLENDİRME

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Aşağıdaki tablo, öğrencinin kendisini değerlendirmesi için hazırlanmıştır. “1 ve 2. Dereceler Arası Geçişli Eserler” ünitesindeki bilgi ve becerilerinizin gelişimini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR		Çok iyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Çok zayıf
		5	4	3	2	1
1	Eseri ezgisel hata olmadan (doğru nota ve ritimle) seslendiririm.					
2	Doğru parmak numaralarını kullanırım.					
3	Sol elimi doğru kullanarak entonasyonu sağlarım.					
4	Yay tekniklerini doğru kullanırım.					
5	Eseri temposuna uygun çalabilirim.					
6	Eserde kullanılan dinamikleri doğru uygularım.					
7	Eserin icrasında müzikaliteye önem veririm.					
9	Piyano eşlikli çalmada müzikal uyuma dikkat ederim.					
10	Eserin bestecisi ve ait olduğu dönem hakkında bilgi sahibiyim.					

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50; en düşük puan 10'dur.

6. Ünite Kendini İzleme Kontrol Listesi

Adı Soyadı	Ders	Tarih					
.....	Kontrbas	.../.../.....					
1. Adım (Uygulama Öncesi)							
Enstrümanım, yay ve reçinem hazır mı?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrbas uygulama için kendimi hazır hissediyor muyum?	Evet ()	Hayır ()					
Planlamama uygun uygulamalara başladım mı?	Evet ()	Hayır ()					
2. Adım (Uygulama Süreci)							
Prova (alıştırma) programına uyuyor muyum? (Her gün ilgili yere işareflenecek)							
Günler	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Evet							
Hayır							
3. Adım (Uygulama Sonrası)							
Uygulama yaparken kendimi izledim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamanın tümünde öğretmeni dinleme ve takip etme görevlerimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Kontrol listeleri ve rubrikleri takip ettim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Bu uygulama ile ilgili tüm görevimi yerine getirdim mi?	Evet ()	Hayır ()					
Uygulamada kendi davranışlarımı değerlendirme							
Zayıf ()	İdare eder ()	İyi ()	Çok İyi ()	Mükemmel ()			

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

A

aksan	: Vurgu.
allegro	: 1. Sevinçli, kıvrak, parlak ve çabuk. 2. Sonat, senfoni, konçerto gibi yapıtlarda bir bölümün adı.
allegretto	: 1. Çabucak, ancak allegrodan daha yavaş tempo. 2. Sonat ya da senfoninin bu hızdaki bölümünün adı.
allegro-moderato	: Orta çabuklukta.
allegro ma non troppo	: Neşeli ve çabuk, ama çok fazla değil.
andante	: 1. Ağırca çalma. 2. Sonat, senfoni vb. yapıtlarının ağır bölümünün adı.
andantino	: Andante' den hızlıca.
arco	: Yay, yay ile çalınacağına işaret eder.
aralık	: İki ses arasındaki incelik-kalınlık ayrımına aralık denir.
arpej	: Notaların artarda dizilmesi, ya da farklı şekillerde parçalanarak çalınmasıdır.
akort	: Uyulmamak, düzenlemek (akort etmek).

C

coda	: 1. Kuyruk. 2. Bir müzik eserinin bitiş ekidir.
crescendo	: Sesi gittikçe kuvvetlendirerek.

Ç

çello	: Viyolonsel.
çokseslilik	: Her biri belirgin ezgi değeri taşıyan, birbirinden farklı iki ya da daha çok sesin bir arada işitilmesi.

D

da capo	: Başa dönüş, yeni baştan.
decrecendo	: Sesi gittikçe kuvvetten düşürerek.
detache	: Kesik çalış, ayrı ayrı çalarak.
deşifre	: Gerek ritim gerekse ezgi açısından bir eseri ilk görüşte çalmak, okumak, çözmek.
diminuendo	: Sesi gitgide sönükleştirerek.
dinamik	: Dinamikler bir sesin veya bir müzikal pasajın hangi yükseklikte çalınması gerektiği hakkında bilgi verir. Portenin altına, küçük harfler ve işaretlerle yazılır. Altına yazıldığı notadan itibaren yeni bir dinamik seviyesi belirtilene kadar uygulanır.
dizek	: Notaları yazmaya yarayan birbirine eşit uzaklıkta yatay ve paralel beş çizgi, dört aralık, porte.
düet	: Bir eserin iki ses için düzenlenmiş hâlinin seslendirilmesi.
durak sesi	: Bir makam dizisinin birinci derecesi, başlangıç perdesi.

E

enstrüman	: Çalgı.
------------------	----------

F

fine	: Son anlamına gelir, parçanın nerede bitirileceğini göstermek için kullanılır.
forte	: Kuvvetli.
fortepiano	: Kuvvetliden hafife düşüş.
fortissimo	: Forteden daha kuvvetli.
frekans	: Bir saniyedeki salınımlar sayısı.

G

gam	: Dizi.
------------	---------

L

legato : Bağlı.

M

majör : Büyük.

marcia funebre : Cenaze marşı, matem marşı.

makam : Dörtlü ve beşli kalıpların birleşmesiyle meydana gelen, belirli bir karakteristiği olan Türk müziği dizileridir.

metronom : Zaman sayacı.

melodik : Uyumlu, ezgisel, hoş sesli.

mezzoforte : Yarım kuvvette.

mezzopiano : Orta hafiflikte.

minör : Küçük.

moderato : Orta çabuklukta.

N

nüans : Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güçlü, yumuşak, şiddetli oluşu gibi tını farklılıklarını belirleyen müzikal anlatım.

O

oktav : Sekizli; başlangıç notası olarak ele alınan herhangi bir notadan inceye ya da kalına gidildiğinde varılan sekizinci notaya kadar olan seslerin tümü.

orkestra : Çalgı topluluğu.

P

parti : Bölüm.

pesante ma ritmico : Tartıma ağırbaşlı ve dolgun bir ifadeyle girmek.

pianissimo : Çok hafif.

piano : Hafif.

pizzicato : Yaylı çalgılarda telleri parmakla çekme.

poco : Az biraz.

poco riterdando : Az biraz yavaşlayarak.

R

rallentando : Yavaşlayarak.

repertuar : Dinleti programı, çalışmak için elde bulunan yapıtlar.

ritardando : Hızı azaltarak, geciktirerek.

ritim : Tartım. Bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu.

romantizm : Duygu ve düşü aşırı yer veren akım.

S

senyö : Bir müzik parçasında, ikinci konulduğu yerden birinci konulduğu yere dönerek bu bölümün ikinci kere seslendirilmesi gerektiğini ifade eden terim.

surdin : Ses kısmaya yarayan araç.

sostenuto : Ağır bir hız belirterek, nota değerlerini vererek.

senfoni : Büyük orkestra yapıtı.

T

tempo : Hız derecesi.

ton : 1. Eksen. 2. Dizinin niteliği, ses rengi.

V

vivo : Çabuk, canlı ve parlak.

viola da gamba : Altı telli eski viyolonsel.

KAYNAKÇA

- ÇALIŞIR, Feridun, **Müzik Dili Sözlüğü**, Evrensel Yayınevi, Ankara, 2006.
- EMERY, Caroline, **Bass is Best! 1**, Yorke Edition, İngiltere, 1988.
- HARTLEY, Keith, **Double Bass Solo 1**, Oxford University Press, Oxford, 1980.
- LAJOS, Montag, **Double Bass Method -vol. 1**, Editio Musica Budapest, Budapeşte, 1955.
- NANNY, Edouard, **Methode Compléte pour la Contrebasse**, Alphonse Leduc, Paris, 1920.
- RAKOV, Lev, **Pieces for Double Bass**, Moskova Music, Moskova, 1987.
- SAY, Ahmet, **Müzik Ansiklopedisi C. 3**, Başkent Yayınevi, Ankara, 1985.
- TEKİN, Halil, **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Yargı Kitap ve Yayınevi, Ankara, 1993.
- TRUMPF, Klaus, **Leichte Spielstücke für Kontrabass und Klavier**, Deutscher Verlag für Musik, Almanya, 1983.
- UÇAN, Ali, **İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları**, Ankara, 1994.
- Yazım Kılavuzu, **TDK Yayınları**, Ankara, 2005.